Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...мнай 1921 оной ...н 21-һээ гарана. | № 146 (18169) | 1989 оной июниин 25, воскресени | Сэн 3 мүн.

ШЭНЭ СУГЛУУЛБАРИ ХЭБЛЭГДЭБЭ

«В. И. Ленин, КПСС арадай ажахые хүтэлбэрилгэ тухай» тематическа суглуулбари хэблэгдэн гараба. Социализмын үедэ экономико хүтэлбэрилгын гол ёһонууд, түхэл шэнжэнүүд, онол арганууд тухай тэрэнэй һанал бодолые элирхэйлэн харуулһан В. И. Ленинэй зохёолнуудһаа абтаһан зүйлнүүд, КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй һүүлээр экономико хүтэлбэрилгые хүбилган шэнэдхэхэ талаар партиин ажал ябуулгые харуулһан документнүүд — КПСС-эй XXVII съездын, Бүхэсоюзна XIX партийна конференциин, партиин ЦК-гай Пленумүүдэй материалнууд, КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнууд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэнүүд тэрээндэ сруулагдаһан байна. Арадай ажахые хүтэлбэрилгэ, тэдэнэй угаа дамжалга тухай Ленинэй суртал һургаалнууд, хүбилган шэнэдхэлгын эрхэ байдалда обществын ажабайдалай мүнөөнэй шатада тэдэнние бэелүүлгэ энэ суглуулбарида сруулагданхай.

Экономико хүтэлбэрилгын теори болон практикые шудалдаг үргэн ниитэ уншагшадта энэ ном хараалагданхай.

Политиздат энэ суглуулбариие хэблэжэ гаргаба.

(ТАСС).

...өөдэр — Совет залуушуулай үдэр

ТАБАН ЖЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

ЕНИНЭЙ ҮРГААЛААР ЖАЛЛАХА, ЖАҺУУХА

...доторнай хубилган шэнэдхэлгын ...нэй хойшо бухы хүн зон В. И. Ленинэй ...өолнуудые дахинаа уншажа эхилээ. ...үйдэ арганүй ха. Арадайнгаа ажахы, ...далаа яагаад шэнэдхэхэбибди гэһэн ...заабари үгы бшуу. Имагтал Ленинэй ...нуудые нариналр шудалжа, тэрэнэй ...нуудые дүүргэн, хүргэлтын зогсо...жэлнүүдэй хойшолонгүудые дабаха ...ха юмбибди.

...р һүргүүли дүүргэжэ, бэез даагаад ...жа эхилһээрни тиимэ ехэ саг үнгэ... Тиимэһээ оюутан ябаһан жэлнүүдээ ...эй үетэй, нүхэдөө хүдэлмэришэн за...лтай эжэлүүдгүй жэшээлэн харадаг...

...й заводто гуша наһа хүрөөдүй 400-...луушуул бии. Тэдэнэй 220-ниинь ком...нуд юм. Гэхэ зуура тэдэнэй олон...р бүлэтэй, хүүгэдтэй гэжэ хэлэхэ, хэ... Хүшэр ажалтай, гэр бүлэтэй хүндэ ...саг олдоггүй гэжэ мэдээжэ. Хэды ...ые һаань, заводоймнай гэр бүлэтэй...алуушуул ниитын ажабайдалда эдэб...эр хабаадалсадаг гэжэ онсолон тэм...ааар. Жэшээлэн, Сергей Яковлевай ...ые абажа хараябди. Энэ бригадын ...ажалдаашье, ниитын ажабайдалшье ...тай юм. Шэнэ жэлэй урда тээ «Элек...шина» заводой залуушуултай КВН ...рэзеэ бэлдэжэ байхадамнай, тэдэнэр ...ерэжэ, тон эдэбхитэйгээр бэлдэл...лэй. Ажал тухайнь гэбэл, ондоошье ...а олдохо. Буряадай комсомолой 65 ...ойдо зорюулагдаһан конкурс-харал...н Удэ хотын промышленна предприятий комсомол-залуушуулай бригадаа дунда үнгэргэгдөө һэн. Энэ мүрыС. Яковлевай бригада нэгэдэхи һуу...лжэ, ВЛКСМ-эй горкомой Хүндэлэлэй ...аар, 500 түхэриг мүнөөр шагнагдажахжуугаар «Буряадай комсомолой ...лэй нэрэмжэтэ бригада» гэһэн нэрэ...й болоо. Бүхыдөө заводтомнай комзалуушуулай 7 бригада бии. Залуу...өөдөө нэгэ бригада боложо нэгэ...байхадаа, өөһэдынгөө ажалай дүнгүү...понирходог, харюусалгатай болодог ...анадагби.

...днай ажахын тоосооной нэгэдэхи мо...бтэрүүлһээр хоёрдохи жэлээ хүдэлэ...на. Шэнэ эрхэ байдалда хүдэлмэри...н салин хүлһэн нэмэбшье, дээгүүр ...ргэр абажа хахадада, даншье һаа ...хизаарлалтануудтай, үшөөл үйсэд ...хэл бэшэ ха. Гэхэ зуура заводнай ...э уялгануудаа һүүлэй хоёр жэлэй ...а дүүргэнэ гэжэ тэмэглэхэ хэрэгтэй. ...й хубилалтануд үзэгдэнэ. Зу...ага хубилалтануудаар ехэ юумэ шиидхьын аргагүй.

...дые үндэһөөрнь һэльбэн шэнэлхээр ...болонхой. Гэбэшье үйлэдбэриеэ зогбэшэ хадаа жэжэ божо юумэн нариДаад, эндэ-тэндэ һэльбэн шэнэдхэлдээд лэ дүүргэнэбди. Тиигэхын тула ...нарижуулагшадаа социальна хүг...й фондһоо мүнгэ абажа, урмашуулЭнэшье хадаа нэгэ арга болоно ха ...водой материальна тала тухай хэлэ...ихмэхрүүл байна.

...р эрхэ байдалда хүдэлжэ байнабди ...ээрэ хэлээ һэм. Тиимэһээ хүтэлбэрэдбэрин эмхидхэлгэдэ зарим хубилалтануд болоно. Жэшээлхэдэ, нёдондо заводтомнай олохон кадрнууд һэлгэгдэһэн байна. Заводой директор, ахамад инженер, ахамад бухгалтер шэнэ хүнүүд болоо. Ахамад механигаар хүдэлжэ байһан Сергей Николаевич Угрюмовые ажалша коллективнай директорээр һунгаа юм. Салин хүлһэ ондоо гуримаар тулэдэг болоходоо, заводой захиргаанда хүдэлдэг хүнүүдэй тоо хороогдоо һэн. Мүн манай бухгалтеридэшье кадрнууд үсөөдхэгдөө. Салин хүлһэнтэеэ зэргэ хэхэ ажалшье нэмээ юм ааб даа.

Ажалаа шэнэ гуримаар эмхидхээд байхада, комсомол-залуушуул аха нүхэдһөө хойнотонгүй хүдэлнэ. Зарим ушарта өөһэдөө эдэбхи үүсхэлшье гаргажа, завод дотороо, мүн бүсадшье предприятинуудай залуушуултай социалис мүрысөө эмхидхэнэ. Энэ мүрысөөндэ шэл үйлэдбэрилдэг цехэй заһабарилагша Виталий Квасов, механическа цехэй слесарь Аркадий Дугаров, бүридүүлгын цехэй хүдэлмэришэн Людмила Покацкая болон бүсад һайн үрэ дүнгүүдые түйлана. Тэдэнние халаа ажажа байһан комсомолшуудшье олон боложо байна.

Һаяхан Москва хотодо СССР-эй Арадай депутадуудай съезд боложо дүүрэбэ. Тэндэ манай экономистнуудай хэлэлһэн үгэнүүдые, оруулһан дурадхалнуудые анхаралтайгаар шагнааб. Минии һанахада, үнэхөөрөөшье зүб һанамжануудые хэлэнэ. Жэшээлхэдэ, манай орондо дэлгүүрэй харилсаатай экономико хэрэгтэй ха. Юуб гэхэдэ, манай орондо нилээд олон предприятинууд, сэхыень хэлэхэдэ, хэндэшье хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилнэ. Нүгөө талаһаань хахада, тон хэрэгтэй элдэб эд бараан ехэзр дуталдана. Дэлгүүрэй харилсаатай экономико байгуулбалнай, иимэ байдал усадхагдаха жэшээтэй. Үшөө тиихэдэ хаана, хэды хэмжэгээр, ямар зүйлэй эд бараан худалдагдаха ёһотойб гэжэ нариналр тоолон тодорхойлогүй шэнэ предприятинуудые баридаг гуримаа орхихо ёһотойбди гэжэ зуб хэлэгдээ. Мүн түсөблэлгэшье ехээр «дохолно». Ямаршье продукциин үнэ сэнгые дэлгүүр тодорхойлхо ёһотой ха юм. Зүгөөр манда Госплан бухы юумэ тодорхойлно. Энэзнние бүрүү гэжэ һананаб.

Манай заводой коллектив ябадал дундаа һураже, шэнэ онол аргануудые, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлнэ. Мүнөө нам һуужа, һураха арга огто үгы байна. Тиимэһээ политическэ һуралсалһаа гадна экономическа һуралсалые һайнаар эмхидхэхэ гэһэн эрилтэ тон зуб. Арендэ, подряд мэтын шэнэ гуримуудай нэбтэрүүлэгдэжэ байһан саггта хүн мүнгэ тоолодог боложо байна. Энэ үедэ ажахы эрхилхэ талаар гансал һайнаар һураха хэрэгтэй. Зүгөөр манда һураха арга боломжонууд бии.

С. ДАМБАЕВ,
шэлэй завсдэй ахамад бухгалтерай орлогшо, ВЛКСМ-эй гэшүүн.

Н. И. РЫЖКОВ: ХАМТААРАА ХҮДЭЛЖЭ ҺУРАХА

ТАСС-ай парламентска корреспондентдэ үгэһэн харюу

Асуудал: СССР-эй Верховно Советэй палатануудай комиссинуудта, комитедүүдтэ шэнэ правительствын гэшүүдтэ кандидадуудые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэхэ дүтэлжэ байна. Энэ ехэ гол түлэб шэнэ хүдэлмэрние ямараар сэгнэхэ байнгөбта, тэрэнэй ямар зүйлнүүдые тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйбта?

Харюу: Манай хуушанай ажал ябуулгатай сасуулжа үзэбэл, юрэнхыдөө энэ хүдэлмэри юрэ бүсын удхатай байна гэжэ сэгнэнэб. Хуушанай Верховно Советэй хүдэлмэрние һананаб, правительствын хайшан гэжэ баталагдадагые элирхэнээр һананаб. Правительствын бүридэлые, тэрэнэй байгууламжые хаража үзэхэдөө, ямар хандасонуудые, гол ёһонуудые хаража үзэдэг байһан ушарынь урдынхиһаа тодилгаатай. Энэ нэгэдэхинь. Правительствые бүридүүлгын, тэрэнние зүбшэн хэлсэлгын иимэ гурим манайда хэзээдэшье байгаагүй юм. Иимэ юумэн түрүүшынхээ хэгдэжэ байна. Юрэдөө, ажабайдал саашадаа ажал хэрэгээ эрхилэлгын бухы асуудалнуудые ямар бэ даа араараар мулиих байха гэжэ һананаб. Мүнөө дээрээ парламентаринар, гүрэнэй тушаалнуудта зууршалагдажа байһан хүнүүд дүй дүршэл олоно. Мүнөө бидэ ехэ юумэндэ һуралсажа байнабди. Бэдэрэлтэнүүд хэгдэнэ, гол шухала юумэниинь гэбэл, тэдэ зуб шэглэлэгэр ябуулагдана. Шэнэ хэрэгтэ тодорхой дутуу дунданууудай, алдуу эндүүнүүдэй гаргададаг байһаниинь ойлгосотой. Жэшээнь, зарим тэды эжэ гуримгуй байлгые шүүмжэлжэ болоно. Гэбэшье би энэндэ тон болгоомжотой нариналр хандаха байнаб. Юундэб гэхэдэ, гол шэглэлнай зүбөөр шэлэгдээ гэжэ дабтаха ёһотойб.

Комиссинууд болон комитедүүдэй хүдэлмэридэ ямар юумэ тэмдэглэлтэйбэ? Нэгэдэхээр, ажал хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаггүй байлга. Мүнөө нэгэшье кандидэтурые зүбшэн хэлсэлгэ тиимэ һонигүйгөөр, хайхарамжагүйгөөр үнгэрэнэгүй. Тэд һөөргэ, тон хани халуунаар, зариндаа хэтэрмэ үлүгээр, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлһэн оршон байдалда үнгэрдэг байна. Тиихэдэ кандидадуудай хараа бодолые сүм элирүүлхэ, өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулха хүсэл эрмэлэлтэй байлга элэер харагдана. Иимэ эдэбхи һунгалтын урда тээхи кампаниһаа, һунгалтаһаа, Арадай депутадуудай съездэ эхилтэй юм. Тодорхойлон хэлэбэл, Съезд дээрэ дэлбэрэн бадарһан эдэбхи үүсхэлэй хүсэтэ долгин эндэ, комиссинуудта, эбхэрһээр эндаа. Тиин мүнөө тэрэ тон эршэ дэлисэтэй болоно байна. Энэнь Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонорой, министрнүүдэй тушаалнуудта орохые хүсэгшэдэй абари эзэн зүбшэн хэлсэлые улам орёо хурса болгоһон, депутадуудай үүсхэл эдэбхине гол түлэб тодорхойлһон байха юм.

Эдэнэр бултадаа бэез Шэнгаар барижа, бухы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабяяа элсүүлбэ. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй ехэ юумэ ойлгохо, мэдэхэ байһые, тэдэнэй ажал ябуулгын программануудта үндэр сэнгэлтэ үгэхэ ёһотой хүнүүдтэй хөөрэлдэхэ байһанаа ойлгоһон байгаа. Правительствые толгойлогшо байһан туладаа Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэй сесси дээрэ энэ асуудалаар элидхэхэ ёһотой. Юрэдөөл, хэдэн хүн комитедүүд болон комиссинуудаар зохихо тушаалнуудта зууршалан дурадхагдахагүй байна гэжэ мүнөө хэлэжэ болоно. Нэгэ комитет гү, али комиссиин һайшаажа дуугаа үгэхэдэ, нүгөөдыень бүруушаяха ушар тохёолдоно. Тиихэдэ Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ байһан хүн хадаа ямар хараа шэглэл баримталха ёһотойбиб? Депутадуудай этигэмэ баримта мэдээнүүдтэйгээр бүруушаажа, дуугаа үгэһэн кандидатурын талаар энэ тушаалые сүлөө үлөөхэ гэжэ гү, али һүүлээрнь Верховно Советэй үзэмжэдэ ондоо кандидатура оруулхые дурадхаха байнаб. Энэзнние нэгэ гү, али хоёр удэрэй туршада бэелүүлхэгүй байһамнай элитэ. Саг үргэлжэ хүдэлдэг Верховно Совет манайда байгуулагданхай. Ушар иимэнээ юу хэхэ, яаха байһанаа яараһанай хэрэггүй. Верховно Советээр баталагдахагүй министрэй орлогшо энэ үедэ министерствын хүдэлмэрние толгойлхо эзргэтэй.

Гэбэшье ямар нэгэн һалбариие хүтэлбэрилхын тула бухы үндэһэ баримтануудтайшье һаань, комиссиин бүруушааһан кандидадай түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ хэрэгтэй болохо байһыень нюхагүйб. Ушарынь юуб гэбэл, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлэлгэ гү, али ямар нэгэн хаалгалтагүй эрхэ нухэсэлнүүд зариндаа муу нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Саашадаа тэрэнэй зэнаржа, һайнаар хүдэлжэ шадаха байһан тухай хүнэй шэнжэ шанарые мэдэжэ байгаашье һаа, бүруушааха, арсаха ёһотойл һэмди гээд бүруушаажа, арсажа болохогүй байна. Хараалагдаһан тушаалда энэ хүнэй таараха, зохилдохо байһан тухай гүйсэд этигэн найдабал, Верховно Советэ кандидатурануудые зүбшэн хэлсэхые дурадхаха байнаб.

Верховно Советэй баталаагүй хүнүүдэй хүби заяан хайшан гэжэ шиидхэгдэхэ гээшэб? Ондоошье тушаалнуудта һайнаар хүдэлхэ арга тэдэнэртэ олгогдохо юм гэжэ һананаб.

Асуудал: Парламент болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй хоорондо тон шэнэ харилсаан тогтоогдожо байна. Арадай депутадуудай үүргэ ба харюусалгын улам ургажа байһые хараада абажа, Та тэрэнние ямараар тайлбарилхабта?

Харюу: Гүйсэдхэхэ ба захирхы гүрэнэй засагай дэзэдын зургаан болохо Министрнүүдэй Совет болон хүүли гаргалгын, захиргаанай ба хиналтын СССР-эй гүрэнэй засагай зургаан болохо Верховно Совет оройдоол гурбан үдэр соо нэгэ нэгэеэ нарибшалан хаража байнабди.

Тэдэнэй хоорондохи харилсаануудай үшөө жэгдээр зохёогдохо байһаниинь элитэ. Мүнөө манайда хэлэгдэнэндэл адлаар, саарһан дээрэ бэшэгдэнэгүй гэжэ мэдүүлхэ шухала. Гэбэшье саашадаа эдэ бүгдэ гуримшуулагдаха байха. Засагай дэздын зургаанай эрхэ түлөөлэлгэнүүд СССР-эй Конституциаар тодорхойлогдонхой. Энэ асуудалнууд үгы юм. Ондоо юумэниинь юуб гэбэл, Түрүүлэгшын орлогшонорһоо гадна, финансын министрэй, Министрнүүдэй Советэй Хэрэгүүдые эрхилэгшын ородог байһан Министрнүүдэй Советэй Президиумые депутадуудай анхаралда дурадхаха байнаб. Тэрэнһээ гадна, министерствэнүүдэй тусхайлбэл, Гадаадын хэрэгүүдэй, Оборонын, Тотоодын хэрэгүүдэй министерствэнүүдэй, Гүрэнэй аюулгүйе сохиха комитедэй хүтэлбэрилэгшэдые мүн лэ зууршалхоб. Энэзнние би өөрөө хэхэ, шэнжэ шанарнууд тухайнь хөөрэжэ үгэхэ, томилхо тухай дурадхалнуудые оруулха байнаб. Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонор бүсэд министрнүүдые зууршалан дурадхажа, үгэ бүлаалдаата хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэхэ.

Хэды олон тоото орёо хурса, зариндаа гашуудал гуниг түрүүлһэн асуудалнуудай табигдаашье һаань, гурбан үдэр соо комиссинуудта тэдэнние зүбшэн хэлсэлгэ сэдьхэл ханазбагүй. Эдэ асуудалнуудые шагнажа, сэдьхэлээрэ хүлеэн ябаха гэшэ хүшэр хүндэ байба. Юундэб гэхэдэ, ехэ юумэнэй хэгдээшье һаань, үшөөл олохон асуудалнуудай эсэстэ хүрэтэр шиидхэгдээгүй байһаниинь халагламаар. Үгэ бүлаалдаата хөөрэлдөөнүүдэй үедэ томилогдохоор зууршалагдаһан хүнүүдэй ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ, гүнзэгы эрдэмтэй байһан ушарынь миниий сэдьхэл ханазгаа. Энэзнние депутадууд сэгнэх ёһотой гэжэ һананаб. Дуугаа үгэлгэдэ анхаралаа хандуулагты. Жэшээнь, Ю. Д. Маслюковай кандидатурые зүбшэн хэлсэлгэ тон халуун арсалдаа үүдхээ. Тиигэхэ аабза гэжэ һанаһааршье байгаа. Юундэб гэхэдэ, Госплан хадаа гол экономическа эмхи зургаан ха юм даа. Ушар иимэнээ дуугаа үгэлгэ ехэл эдэбхитэйгээр үнгэрбэ. Кандидадай ушар ёһо ойлгохо, ехэ юумэ мэдэхэ, мэргэжэл шадабаритай, энэрхы һайхан сэдьхэлтэй хүн байһанда депутадууд этигэбэ. Имагтал энэнь эсэсэй үрэ дүнгүудые тодорхойлһон байгаа.

Мүнөө Кремль соо боложо байһан бухы үйлэ хэрэгүүдэй түүхэдэ орохо байһандань найданаб. Энэ хадаа манай гүрэн дотор боложо байнан ехэ хэрэгэй эхин гэшэ. Правительствые бүридүүлгын хэрэгэй мундэлэлгын эхиндэ байнабди. Бүсад оронуудай ажал ябуултаһаа энэзн тухай дуулдаг лэ һаабзабди даа. Мүнөө эдэ бүгэдые бэе дээрээ мэдэржэ байнабди.

Асуудал: Бухы кандидадуудай депутадуудай зүгһөө дэмжэлгэ абаагүй байһан ушарта ямараар хандахабта? Тэдэнэй саашанхи политическэ хүби заяан ямар бэ, яаба хэзбэшье тэдэнэр кабинедэй гэшүүн болохо арга боломжотой гээшэ гү? Верховно Совет иимэ шиидхэбэри абажа шадаха гү?

Харюу: Энэмнай мүнөө дээрээ, бүсад олондол адли, мүн лэ шэнжэлэгдээгүй зам болоно. Комиссинууд болон комитедүүд дээрэ правительствын бүридэлые нэгэ нэгээрнь зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүдые хаража үзөөд, энэ талаар эсэсэй шиидхэбэри, багсаамжалгануудые абаха ёһотой Верховно Советэй сессиин болохо үеые хаймадан хараябди. Шухала хэрэгтэй болоод байгаа һаань, зарим нэгэн асуудалнуудые бэлдэхын тула республикын зохихо министерствэнүүд болон албан зургаануудай түлөөлэгшэдые, мүн Гурьевска областиин газар дайда дээрэ оршодог союзна мэдэлэй предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые комисси элсүүлэн хабаадуулха эрхэтэй.

Шэнэ Узениин социально-экономическа хүгжэлтын талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха тухай Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой проект 1989 оной июлиин 30 болотор зохёохыень комиссида даалгагдаа.

Город болон дүтэ шадарай һуурин тосхонуудтахи байдал үшөөл орёо хүшэр байнаар. Гэбэшье комендантска часай тогтоогдоһоор байдал һураргүй аалин нам болоо. Гэбэшье транспорт, промышленна, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд, городой ажабайдалда шухала удха шанартай объектнууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэгүй.

Городой ажахынууд гүрэндэ һу хүдэлдаха июнь һарынгаа түсөб дүүрэгэхын тула эдэ удэрнүүдтэ һаамхай үнөөн бүриһөө 9—10 килограмм һу һааха ёһотой. Тэд районой олон ажахынууд энэ хилэдэ мүнөө хүрөөгүй байнаар. Ушар иимэнээ һу һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэхые оролдохо эзргэтэй Зунай һарануудта гаргаа багатай, ехэ һу абаха саг үшөө бии. Гэбэшье энэ сагые алдажа яашье болохогүй.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

РОССИН СОВЕДҮҮДЭЙ ЗОРИЛГОНУУД

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй эллэзэтэ заседани июниин 23-да боложо, СССР-эй Арадай депутадуудай съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар РСФСР-эй арадай депутадуудай Советүүдэй түрүүшын эллэзэнэй зорилгонууд тухай асуудалые хаража үзэбэ.

СССР-эй Арадай депутадуудай нэгэдэхи съезд ороной политическэ ажабайдалда асари ехэ үйлэ хэрэг, хуули ёһото гүрэнние байгуулгада шахала шата болобо гэжэ тэмдэглэлгдээ. «СССР-эй дотоодын ба гадаадын политикын гол шэглэлнүүд тухай» Съездын тогтоол РСФСР-эй Верховно Советэй, автономито республикануудай Верховно Советүүдэй, Россин Федерациин нютагай Советүүдэй бухы ажал ябуулгын үндэһэ һуурида табигдаа. РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум СССР-эй Арадай депутадуудай съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар РСФСР-эй арадай депутадуудай Советүүдэй зорилгонуудые тодорхойдоо.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Калужска областиин арадай депутадуудай Советүүдэй хүдэлмэри тухай асуудалые Президиум хаража үзэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. И. Воротников заседаниие хүтэлөө.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА КОМИССИ ЭМХИДХЭГДЭЭ

ШЭНЭ УЗЕНЬ (Гурьевска область). Гурьевска областиин Шэнэ Узень хотын социально-экономическа хүгжэлтын асуудалнуудые хаража үзэхын, хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абахын тула Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолоор республикын Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо О. И. Желтиков түрүүтэй правительственна комисси байгуулагдаа.

Шухала хэрэгтэй болоод байгаа һаань, зарим нэгэн асуудалнуудые бэлдэхын тула республикын зохихо министерствэнүүд болон албан зургаануудай түлөөлэгшэдые, мүн Гурьевска областиин газар дайда дээрэ оршодог союзна мэдэлэй предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые комисси элсүүлэн хабаадуулха эрхэтэй.

Шэнэ Узениин социально-экономическа хүгжэлтын талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха тухай Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой проект 1989 оной июлиин 30 болотор зохёохыень комиссида даалгагдаа.

Город болон дүтэ шадарай һуурин тосхонуудтахи байдал үшөөл орёо хүшэр байнаар. Гэбэшье комендантска часай тогтоогдоһоор байдал һураргүй аалин нам болоо. Гэбэшье транспорт, промышленна, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд, городой ажабайдалда шухала удха шанартай объектнууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэгүй.

МОСКВА. (ТАСС). Тэрэнэй хүдэлмэриин түгэсхэлэй үдэр ороной юристнүүдэй нэгэдэхи учредительнэ съездын делегадууд СССР-эй Юристнүүдэй холбоое баталба.

Съезд дээрэ үгэ хэлэгшэд гүрэнэй хуулиин байгуулалтын зорилгонуудые, шэнэ эмхидэ тэрэнэй ямар үүргэ дүүргэдэг байһые зүбшэн хэлсээ.

Съезддэ хабаадагшад СССР-эй Юристнүүдэй холбооной саг зуурын Уставые баталан абаһан, тэрэнэй түбэй зургаануудые һунгаһан байгаа. «СССР-эй Юристнүүдэй холбоо» гэһэн нэрэтэй болохо, Верховно Советэй комиссинууд болон комитедүүдэй хоорондохи хүдэлмэриин харилсаае хайшан гэжэ бэелүүлэлтэй гээшэб гэһэн асуудал гарана. Энэ хадаа ехэ удха шанартай асуудал болоно. Энэ нэгэн нүгөөдээз захирха ёһотой гэжэ эртээнһээ һанаха гээшэ алдуу эндүүтэй. Иимэ хандалга имагтал ехэрхүү бардам зантайгаар хандаха ябадал гаргадаг, ажал хэрэгтэ мүртэй туһалдагүй юм. Ямар ехэ зорилгонуудай ороноймнай урда табигдаһан тухай саг үргэлжэ ойлгон мэдэржэ, хамтаараа хүдэлхэ шухала. Имагтал тиигээд байбал, нүхэд ёһоной үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүдтэ хамтын шиидхэбэринүүдые абахада, амжалта туйлаха байнабди.

Мүнөө Верховно Советэ байгуулагдажа байһан комиссинууд, комитедүүд шухала шиидхэбэринүүдые абаха юм. Жэшээнь, СССР-эй Госплананаар бэлдэгдэнэн, Министрнүүдэй Совет дээрэ хаража үзэгдэнэн 1990 оной түсэбэй проектые хаража үзэхэ байнабди. Ороной урда табигдаһан зорилгонуудые, бодото байдалые хараада абажа, арадай ажахые хейшан гэжэ эрхилэлтэй гээшэб гэһэн асуудалда өөһэдынгөө аша туһые хамгаалха. Тиин эсэсэй эсэстэ Түсэблэлгын-бюджетнэ комисси шиидхэбэри абаха ушартай болохо байна. Тааналдыешье шүүмжэлхэ байха гэжэ депутадуудта хэлэхэдэмни, тэдэнэр энэлдээд, иигэжэ харюусаба: маанадые мүнөөшье шүүмжэлнэ. Миниий һанахада, энэмнай һайн үзэгдэл гээшэ.

Эдэ удэрнүүдтэ ехэ юумэн хубилаа. Нэн түрүүн ороноймнай урда ямар ехэ зорилгонуудай табигдажа байһые депутадууд хурсаар мэдэрээ. Правительствын гэшүүдтэ кандидадуудай һанаагаа ехээр зобоһые, сэдьхэлээ худэлһые хүн ёһоной мэдэрэлээр ойлгожо боломорр. Гэбэшье гол шухала юумэниинь ондоо байна. Энэ парламентска ажал хэрэгүүдтэ шалгалта амжалтатайгаар гараһан хүнүүд арадай депутадуудай этигэл найдалда хүртэнэдөө сэдьхэлээ ханангүй байжа шадахагүйл. Тиигэжэ правительствын гэшүүндэ шэнэ шухала шэнжэ шанар бии болоно — арадай түлөөлэгшэдэй зүгһөө дэмжэлгэ абана. Тушаалда томилогдогсон гурим манай политическэ байгуулалтые хубилган шэнэдхэлгын үндэһөөр бэелүүлэгдэжэ байнан демократическа ябуулгын удха шанартай болоно бшуу.

ЭНЭ САГЫЕ АЛДАХАГҮЙ

Зунай үедэ үнэгүй, ехэ һу абаха гээшэ һу һаалиин фермын коллектив бүхэнэй зорилго мүн. Зун манай эндэ ороһоо, могоон муу байгаа. Гэбэшье июниин эхээр үнөөд һүеэ дээшэлүүлжэ эхилээ. Июниин нэгэнэй мэдээгээр манай Хориин район соо үнөөн бүриһөө үдэр бүхэндэ 7,7 килограмм һүн һаагдаһан байна. Харин арбан хоногой үнгэрөөд байхада, энэ дүн 8,5 килограммда хүрөө. «Георгиевский», Хүрбэин совхозой һаалишад бүриишье ехэ һу һаадаг болобо. Тиихэдэ эдэ удэрнүүдтэ Хүлэй, Дээдэ-Тайлсын совхозуудта һу һаали дээшэлбэ.

Гэхэтэй хамта Удын совхоздо эдэ удэрнүүдтэ тад ондоо байдал үзэгдэбэ. Июниин эхээр эндэхид үнөөн бүриһөө 10 килограмм һу һаажа байһан аад, һүүшын арбан хоног соо тэрэнээ доошолуулба.

Районой ажахынууд гүрэндэ һу хүдэлдаха июнь һарынгаа түсөб дүүрэгэхын тула эдэ удэрнүүдтэ һаамхай үнөөн бүриһөө 9—10 килограмм һу һааха ёһотой. Тэд районой олон ажахынууд энэ хилэдэ мүнөө хүрөөгүй байнаар. Ушар иимэнээ һу һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэхые оролдохо эзргэтэй Зунай һарануудта гаргаа багатай, ехэ һу абаха саг үшөө бии. Гэбэшье энэ сагые алдажа яашье болохогүй.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

ТҮГЭС БЭЛДЭБЭ

Иигээд һаяын үдэрнүүдтэ Гааргын-Адагай хонидой нооһо хайшалдаг пункт дээрэ электромашинануудай таршаганаха абяан эзэдэлжэ захаланхай. Гааргын совхоз элдэб шалтагаанһаа боложо, нёдондо жэлдэ нооһо гүрэндэ тушааха даабарияа дүүргэжэ шадаагүй бэлэй. Иимэ байдалда ороһон түс ажахын совет-мэргэжэлтэд, хонишод энэ жэлдэ гүрэнэй захилые заатагүй бэелүүлхэ зорилгойгоор эгээл мүнөө үедэ энэ шухала кампанидаа гүгэс бэлэдхэл ябуулжа байна.

Нооһо хайшалалгын үрда тээ отара бүхэндэ хонишод хонидойнгоо хүл, дэлэн шадархи нооһыень хиргана. Энэ хэрэгтэ дүй дүршэлөөр баян хайшалагшад аха дүү Самбуевууд, Юрий Дамбаев, Цыдыбжаб Будаев гаршэд отарын эзэдтэнь хамһаншажа байнхай.

Нооһо хайшалха кадрнуудые бэлдэхэ талаар совхоз дотор һургуулинин ахалагша классудай һурагшадые түрүү онол аргада һургаха талаар хэмжэнүүд абтана. Иигэжэ богони болзорто һайн шанартайгаар үнгэргэхэ бата найдамтай үндэһэ һуури табиба.

Ц-Ж. ТОГОНОВ.

ЭХЭ ОРОНДОО ОШОХОЁО МОРДОБО

БАКУ. (ТАСС). Иранай Исламска Республикын Исламска Советэй суглаанай Түрүүлэгшэ, эзбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно ахамад командалагшын уялгые гүйсэдхэгшэ А. А. Хашеми-Рафсанджани июниин 23-да Ленинградһаа Азербайджанай ниислэл хото ерэбэ.

Азербайджанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. Х. Везиров айлшаниие угтаа.

Иранай хүтэлбэрилэгшэ Бакугай үзэсхэлэн һайхан газар нютагуудтай танилсаа, Азербайджанай ССР-эй Науканнуудай академиин Гар бэшэгэй институдта ороһон, республикын Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг эрдэмтэдтэй хөөрэлдэһэн байгаа.

Албан хэрэгнынь энэ үдэр түгэсхэжэ, А. А. Хашеми-Рафсанджани Эхэ орондоо бусахаяа июниин 23-да Советскэ Союзһаа мордобо.

СССР-эй ЮРИСТНҮҮДЭЙ ХОЛБООН БАЙГУУЛАГДАБА

боониие байгуулха тухай» тогтоол съезд баталан абаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Лукьянов хуули ёһо гаргагшадай хуралдаанда хабаадагшадай урда үгэ хэлээ.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

...шие на стадионе — в 23. «БАЙКАЛ» Отряд Трубачева сражается в 16-30, На следующее — в 18-30, 20-30. ВИДЕОЗАЛ «ЛУЧ» Приключения Спаса и Н... в 18-30, Вам, что наша ... не нравится?—в 20, 21-40. ВИДЕОЗАЛ «ОКТЯБРЬ» Корабль-призрак — в 10, ...лая личность — в 11-10, Приятель бога — в 12-50, 20-30, Кумир — в 14. ВИДЕОТЕКА (ул. Иванова) Сказки Андерсена — в 11 ... погоди — в 12, Черный ...пан — в 14-40, Корона Р... ской империи, или снова ...ловимые — в 16-30, Френ...кан — в 19.

...я Государ...й АССР по ...ии и книж... Ленина, 35 ...декс 04613

Мүнөөдэр — Совет залуушуулаи үдэр

БҮТЭМЖЭТЭЙ ЯБУУЛГАНУУДАЙ ҮЕ САГ

ВЛКСМ-эй хоридохи съездын болоҗо дүүрэнээр хоёр жэл үнгэрбэ. Тус съездын шийдхэбэринүүдтэй зохилдуулан, залуушуулай коммунис эмхи тухай агуу Ленинэй заавариие һэргээхэ талаар орон доторнай үргэн ехэ хүдэлмэри эхилээ бэлэй. Тиин залуушуулай эмхиин дотоодын харилсаануудта демократи хүгжөөлгэ, комсомолой организацинуудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдые ба бүеэ даагаад хүдэлхэ гуримые үргэдхэлгэ, обществые хубилган шэнэдхэлгын шухала зорилгонуудые бэелүүлгэдэ залуушуулые шэглүүлэлгэ хадаа комсомолые һэргээлгын замда гаргажа, комсомолшуудай бүеэ даанги байдалые хүгжөөлгэдэ ехэ арга боломжонуудые олгоһон байха юм.

Залуу хүнүүд болбол ороныйгоо ажабайдалай али бүхы талануудта өөһэдынгөө хүсэ шадалые харуулдаг гээшэ. Жэшээлхэдэ, политикада, экономикодо, һуралсалые хубилган шэнэдхэлгэдэ, байгаали хамгаалха хүдэлөөндэ, мүн Эхэ һайхан ороныйгоо соёлой болон түүхын баялигуудые хамгаалха хүдэлмэридэ тэдэнэр тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тосхон, район болон хото бүхэндэ комсомолшуудай эдэбхи үүсхэлээр, тэдэнэй хүсөөр хэгдэжэ байһан шэнэ эүйлнүүдые анхарнабди. Энэ хадаа залуушуулай эрдэмэй-техническэ зохёохы хүдэлмэриин түбүүд, ажахын тоосооной нэгэдэлнүүд, залуушуулай гэр Сайрын комплекснүүд, кооперативүүд ба арендэнэ коллективүүд болон залуу хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл дэбжээхэ аша үрэтэй бусад аргануд үргэнөөр хүгжөөгдэжэ байнхай.

Социалис мүрысөө эмхидхэлгын понирхолтой түхэл маягууд һүүлэй жэлнүүдтэ нэбтэрүүлэгдэнэ. «Комсомольская правда» газетын жэшээгээр, ВЛКСМ-эй обком «Сезоной шанда» хүртэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлнэ. Энэ мүрысөөндэ Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ совхозой 3-дахи МТФ-гэй, Яруунын районой «Комсомольский» совхозой Эрьеын МТФ-гэй, Хиагтын районой Алтайн совхозой КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ МТФ-гэй комсомол-залуушуулай коллективүүд онсо шалгараа. Гадна хонишодой дундa Ивалгын районой «Заветы Ильичаа» совхозой С. Багдаевай, Захааминай районой Хамнинин совхозой С. Базаровай болон бусад бригадануud үндэр дүнгүүдые түйлаа.

Залуушуулай гэр байрын комплекснүүдые барилга республикадамнай үргэдэжэ байна. Улаан-Удэ хотын ба авиазаводой МЖК-гай гэрнүүд ашаглалгада тушаагданхай. Энэ хүдэлөөндэ бүхыдее мянгаад хүн хабаадалсана.

Залуушуулай эрдэмэй-техническэ зохёохы хүдэлмэриие комсомолой хугжөөһэнэй ашаар тус хүдэлмэрнич түбүүд ЛВРЭ-дэ ба авиазаводто эмхидхэгдэнхэй. ВЛКСМ-эй обкомой үүсхэлээр 1986 оной нитын шэнэ байгууламжа — Информатикын, тоолон тодорхойлолгын техникын ба компьютернэ зохёохы ажалай хэлгын понирхолтой түхэл маягууд һүүлэй жэлнүүдтэ нэбтэрүүлэгдэнэ. «Комсомольская правда» газетын жэшээгээр, ВЛКСМ-эй обком «Сезоной шанда» хүртэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлнэ. Энэ мүрысөөндэ Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ совхозой 3-дахи МТФ-гэй, Яруунын районой «Комсомольский» совхозой Эрьеын МТФ-гэй, Хиагтын районой Алтайн совхозой КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ МТФ-гэй комсомол-залуушуулай коллективүүд онсо шалгараа. Гадна хонишодой дундa Ивалгын районой «Заветы Ильичаа» совхозой С. Багдаевай, Захааминай районой Хамнинин совхозой С. Базаровай болон бусад бригадануud үндэр дүнгүүдые түйлаа.

Залуушуулай гэр байрын комплекснүүдые барилга республикадамнай үргэдэжэ байна. Улаан-Удэ хотын ба авиазаводой МЖК-гай гэрнүүд ашаглалгада тушаагданхай. Энэ хүдэлөөндэ бүхыдее мянгаад хүн хабаадалсана.

Залуушуулай эрдэмэй-техническэ зохёохы хүдэлмэриие комсомолой хугжөөһэнэй ашаар тус хүдэлмэрнич түбүүд ЛВРЭ-дэ ба авиазаводто эмхидхэгдэнхэй. ВЛКСМ-эй обкомой үүсхэлээр 1986 оной нитын шэнэ байгууламжа — Информатикын, тоолон тодорхойлолгын техникын ба компьютернэ зохёохы ажалай түб (ЦИВТ) бии болгогдоо. «Информатикын ба тоолон тодорхойлолгын техникын эхин үндэһэн» гэһэн курса һуралсалай элдэб зургаануудта зааха багшанарые һүүлэй үеёр жэлэй туршада ЦИВТ бэлдэхынгээ хажуугаар тэдэнэй хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ номуудые хэблэһэн байха юм.

Үзэл сурталай-политическэ хүмүүжүүлгэдэ шэнэ юумэн гэхэдэ, залуушуулай үгэ буляалдалгын клубуудые эмхидхэлгэ болоно. Үнгэрһэн хугасаа соо республикадамнай 40 гаран политклуб хүдэлжэ эхилээ. Үгэ буляалдалгын городской клубай хүдэлмэри олоной анхарал татадаг байна. Илангаяа нацинууд хоорондын харилсаанууд тухай асуудал зубшэн хэлсэлгэдэ хүн зон олоор суглараа. Буряадай багшанарай институдта һонирхолтой дүй дүршэл бии болобо. Научна коммунизмын кафедрые даагша Б. П. Кряневай хүтэлбэри доро ниитэ институдай политмарксфонууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ.

ВЛКСМ-эй Гусиноозёрскын горкомой, Мухар-Шэбэрэй райкомой политклубууд эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Политическэ клубуудай бүхэсоюзна уулзалга политклубуудай хүдэлөөндэ ехэ удха шанартай хэрэг болоо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ республикадамнай телевизионно политклуб эмхидхэгшэдэй нэгэн, аспирант Л. Н. Ажунов хабаадалсаһан байна.

Залуушуул болон студентнэрэй бүхэдэлхэйн XIII фестивальда дэлхэйн залуу үеэтэн бэлдэжэ байна. Пхеньянда болохо залуушуулай энэ ехэ хуралдаанда Яруунын районой «Дружба» колхозой һаалишан Долгорма Чимитова республикынгаа залуушуулые түлөөлхэ юм.

Комсомолой областной организацида союз доторхи хүдэлмэридэ демократи үргэдхэгдэжэ байна. Энэ іізэнэ шэнжэ комсомолой кадрнуудые ба эдэбхитэдые дэбжүүлгын гуримда хабаатай. Тиин комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ хэдэн кандидатуранууд дэбжүүлэгдэжэ, һунгалтын урда тээхи шэнги кампани мүн лэ үнгэргэгдэдэг болонхой.

Иимэл гуримаар ВЛКСМ-эй Улаан-Удын горкомой нэгэдэхи секретарие һунгалта үнгэрөө һэн. Комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэхэ залуушуултай ВЛКСМ-эй Северобайкальскын горком ашаг үрэтэй хүдэлмэри ябуулна. Жэшээлхэдэ, комсомолой горкомой нэгэдэхи секретарийн Олег Сагитов, Юрий Руссу стажировко гаранаһан байна бшуу.

ВЛКСМ-эй областной, городской болон районно комитедүүдэй пленарна заседаниинуудта бэлэдхэлэй, тэрэниие үнгэргэлгын ниитэ гурим хубилагаадаа. Пленумэй урда тээ гол элидхэл газетэдэ толилогдодог болоо. Тиигэжэ комсомолшууд элидхэл соо хэгдэһэн гол һанал бодолнуудые зубшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые тодорхойлно ха юм. Иимэ бэлэдхэлэй удаа пленум дээрэ хөөрэлдөөн абьяастайгаар үнгэрдэг бэйна гэжэ тэмдэглэлтэй.

Мүнөө комсомолой организацида үзэгдэһэн зарим түйлатанууд бии. Гэбэшье шийдхэгдээгүй үшөөл олон асуудалнуудые һайнаар анхаржа, шэнжэлхэ шухэла.

Һүүлэй хахад жэлэй турша удха түгэлдэр үйлэ хэрэгүүд болоһон байна. Энэ хадаа демократи хугжөөлгэ тухай нинтэ комсомолой үгэ буляалдалга, «Залуушуул тухай Хуулиин» проектые зубшэн хэлсэлгэ, комсомолһоо СССР-эй арадай депутадуудые һунгалга болоно. Комсомолой зохёохы ёһоной хүдэлмэриин үрэ дүн хэдаа ВЛКСМ-эй ЦК-гай эзэлжээтэ VIII пленум дээрэ зубшэгдэнэй «Үнгэржэ байгаа саг тухай» асуудал болоо гээд тэмдэглэмээр. Ленинэй заабариин үндэһөөр табигдаһан энэ асуудал комсомолые хубилган шэнэдхэлгэдэ болоҗо байһан үйлэ хэрэгүүдэй шухала байһан тухай, зубөөр сэгнэлгын удха шанар тухай заажа үгэнэ. Комсомол доторхи ажабэйдалые эмхидхэлгэдэ шэнэ түхэл маягууд саг үргэлжэ бэдэрэгдэнэ. Комсомолой олохон организацинуудые һанаа амар, һула табижархиһан байдалһаа гаргахын тулада тиимэ бэдэрэлгэнүүд хэгдэнэ ха юм. Зүгөөр энэ хүдэлмэриин амжалта тухай хэлэхэмнай үшөөл эртэ байна. Сэхыень хэлэхэдэ, комсомолшуудай олонхи хубинь эдэбхигүй, бүеэ абанги байдаг гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Гэхэ зуура залуушуулай дунда бии болоҗо байһан шэнэ элдэб үзэгдэлнүүдые комсомолой комитедүүд саг соогоо анхарнагүй гэжэ ажагламаар. Тиин шийдхэгдээгүй асуудалнууд олошоргүй. Саг соогоо шийдхэгдээгүй асуудалнуудай олошоржо байхада, комсомолдо хубилган шэнэдхэлгэ аалаар бэелүүлэгдэнэ, эршэнь хангалтагүй гээд зуб шүүмжэлэгдэнэ бшуу. Комсомолой XX съездын һүүлээр абтаһан эршэ һүүлэй үеэ алдагдажа байна гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. Мироненко тон зуб ажаглалта хээ һэн.

Мүнөө ушар байдалые гүнзэгыгээр шэнжэлэлгын ба бүтэмжэтэй хэрэгүүдэй үе саг гараба гэжэ хэлэлтэй. Комсомолой ажабайдалда политическэ удха шанараараа адли бэшэ үйлэ хэрэгүүд болоно. Илангаяа залуушуулай дунда неформальна нэгэдэлнүүд олошороо. Эдэ бүгэдые хараадаа абаад, залуу хүнүүдэй эрхэ хангажа шадаха хамжээ ябуулгануудые залуушуулай дунда үрэ өхэтэйгээр бэелүүлжэ, комсомол хадаа залуушуулай политическэ бодото эмхи болохо ёһотой. Энэмнай мүнөө үадэ гол зорилгомнай болоно бшуу.

М. ГАРМАЕВА,
ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь.

БУЛТАНАЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

«Би — барилгын эзэнби» гэһэн уряа доро Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад үнинэй мүрысөө, ашаг үрэ ехэтэй байнаень тодоруулаа. Манай барилга-хабсаралгын 708-дахи поездын хүдэлмэришэд энэ уряа доро мүрысөө, даажа абаһан объектнүүдээ һайн шанартайгаар барижа, саг соонь ашаглалгада тушаахын түлөө тэмсэнэ. Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалда хүдэлхэдээ, ашаг олзо ехээр абахын тула ехэшье, багашье объектнүүдые саг болзортонь һайн шанартайгаар ашаглалгада тушаахэ ёһотойбди. Хойто-Байгалай районой түмэр замай станцинуудта депонуудые, вокзалнуудые, разъезднүүдые, байрын гэрнүүдые барижа, Северобайкальск хотын, һуурин, тосхонуудай үйлэсэ, талмайнуудые асфальтаар хушанабди.

Алишье участогта ажаллаһан хүдэлмэришэд тон хэрүүселгатай объектнүүдые бодхоожо байһанаа һайнаар мэдэрнэ. Тиимэнээл бии байгаа арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэхэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэхэ гэжэ тэдэнэр эрмэлэздэг. Жэшээлхэдэ В. С. Горбатенкын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Северобайкальск хотодо 500 автомашинын багтаха гараж, тонельнүүдые малтадаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые эһэбарилха мастерскойн томо томо корпусуудые бодхоогоо һэн. Мүнөө эдэнэр локомотивна депогой барилга дүүргэжэ байна. Энэ бригадада 7 миллион түхэриг ашаглагдаһан байха юм. Байгша оной август һарада локомотивна депогой хоёрдохи эзлжээнэй барилгые дүүргэжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушаахын тула энэ коллектив ородосотой һайнаар хүдэлнэ. В. С. Горбатенкын бригадын гэшүүд удэр, неделн бүриннгөө даабари үлүүлжэ, олоной дундаһаа шалгаржа ябаһаар.

Эдэнэр яагаад тиимэ һайн үрэ дүн түйлана хаб гээд хүнүүд һонирходог. Бригадир һайн бэлэдхэлтэй, үнэн сэхэ абари зантай, ажалша бэрхэ хүн юм. Бригадынгаа гэшүүдые али бүхы аргаар дэмжэдэг, түйалдаг, зубшэн заабари үгэдэг һайн һайхан заншалтай. Тэрэнэй хэн нэгэндэ хашхаржа байхые огто дуулахагүйт. Бригадынгаа гэшүүдтэй һайса зубшэн хэлсээд лэ тодорхой шийдхэбэри абадаг. Бригада дотороо демократи хугжөөдэг, мүнөө үеын ёһотой хүтэлбэрилэгшэ мүн гээд хэлэмээр. Дүй дүршэл ехэтэй, хүтэлбэрилхы бэлиг шадабаритай хүдэлмэришэд бригадада олон юм. Бригадирай КПСС-эй Бүхэсоюзна XIX конференцидэ хаһаалсаха үедэ тэрэнэй гэрые Михаил Гайворонскийгэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ хүдэлмэрилэ шадамараар дүүргэжэ дааа. Байгша оной эхиндэ Горбатенкын СССР-эй ардын депутадта кандидадаар хүлээгдэжэ, һунгашадтаа уулзажа ябахада, бригадын уялгые мүн лэ Михаил Гайворонский дүүргэжэ бүтээ юм. Жэлэй эхиннээ бригадын гэшүүд даабаряа хүдэлөө үлүүлжэ, социалис мүрысөө дэ шалгараа һэн.

Ажал хүдэлмэри зубөөр хидхэхэ, үйлэдбэриин үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэдаа хабаадалсана. Барилга материал арьбалха, хүдэлмэриин сагые дүүрэнээр хэрэглэхэ хэрэгтэ бригадын гэшүүдтэй горитой анхаралаа хандуулна. Эдэнэр барилгын ёһотой болоһоор үнинэй. Тиимэнээ эб найрамдалай Северобайкальск станцинин хамидаралай түлөө хүкомотивна депогой хоёрдохи эзлжээнэй барилга саг зортонь ашаглалгада тушаагдаһан байха.

Минин хүдэлдэг Сурковой Дмитровичэй хүдэлмэришэд бригадын хүдэлмэришэд ёһотой эзэн болохын мүн лэ тэмсэнэ. Сергей Сурковтой БАМ-ай барилгада ажаллаһан табадахи жэлээ хабаадалсаа. Баяан дүршэлтэй болоһоо, барилгашан ааб даа. Горбатенкын дудыг хүхэ дулдыг ябуулдаг, ажалые ажалаа, ажалаа ябуулдаг, ажалаа ябуулдаг, ажалаа ябуулдаг

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ИИН БУДДИСТНУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

...эгдэхи зуун жэлэй ...ройдоол арбан нэ... ...лэбэ. Эдэ жэлнүүд ...на буу зэбсэгэй ...тодхорхоо, бүгэдын ...н хосорон һалаха ...үн зониие аршэлүүд боложо, түүхэ...аргатай. Газар дэлхэй ...ажаһуугшад ядерна ...хүсэ хэрэглэдэггүй, ...н удаадахи мянга...горитой анхаралаа хан... ...орохо аргатай гээ... Эдэнэр барилгын ёһото... болоһоор үнинэй. Т... Северобайкальск станц... комотивна депогой хе... ...элжээнэй барилга са... ...зортонь ашаглалгада ... байха.

Минин хүдэлдэг ... Дмитрович Сурковой ...дын хүдэлмэришэд б... ёһотой ээлэн болохын ...мун лэ тэмсэнэ. Серге... ков БАМ-ай барилгада... ...табадахи жэлээ хабаа... Баян дүршэлтэй болоһо... ...хэ барилгашан ааб да... ...лэ бүхы шухала асуу... ...дые хамтын хүсөөр ш... ...гэжэ эрмэлзэдэг. Эн... ...рыень бидэ ехэ һай... ...дэмжэдэг гээшэбди. Б... сугларжа, ажалай, ам... ...лай орёо асуудланууды... хэдэг заншалтайбди.

Мунөө БАМ-ай 718-д... ...лометртэ Улаан-Макит... түмэр замай разъезд... ...сажа байнабди. Байр... нүүдые, разъездын ... бодхоожо, яһала амж... ...дые туйланабди. Эн... ...дын барилга сентябр... ...да дүүргэнэ, саг ... ашаглалгада тушаах ... Ажаһуудаг газар... гаран километр холо... ...набди. Тиимэһээл бухы ...сагаа ажал хэрэгтэ... ...жа, эгээл һайн үрэ д... ...лахын тула хөөр, гур... ...лаанай туршада барилг... ...бди. Заримдаа барилг... ...териал, оньһон техник... ...дана. Тиигэхэдэ бригад... Сурковые бригадын б... гэшүүдые холын Се... кальск эльгээхэ ушар ... барилга түргэнөөр, һа... нартайгаар хэхэ болох... шэшье бэрхэшээлнүүд ... дана. Холын участогга ... журнал ехэл хожомдох... ргадана. Дуушад, х... хүгжэмшэдэй ерэжэ, ... холтой концерт х... наань, һайн байгаа. Х... наймаа эмхидхэхэдэ ... Ганса автолавка мане... ерэдэг. Хубсаһа хунэр... хэзээдэшье дурадх... Эдеэ хоолой зүйлнөө... юумэ ороёдоошье ... гүй байһандань голхо...

Бидэ БАМ-ай һүүлш... ектнүүдые бодхоолсо... набди. Улаан-Макит ...дын барилгада барилг... ...ралын 572-дохи поезд... Вагинай, барилга-хабр... 608-дахи поездын 8, ... помещикнин бригад... коллективүүд хабаа... байна. Дундаа ябалса... дүршэлөө хубаалдаа... бэедээ туһалалсадаг ... тайбди. Ангаракан ... гэнэн 140 километр... гые саг болзортонь ... хэрэгтэ бүхы хүсэ ... элсүүлэжэ байнхайбди, ... гын ёһотой ээдэ болох...

М. КАЛАШН...

барилга-хабсаргалгы... дахи поездын хүдэлмэр...

хэрэгтэй гү? Хуули ... хадаа зүйтэй хэрэг ... даа. Зүгөөр хараһан ... хуули хэрэглэхэ гээшэ ... юм? Тиигэжэ олохон ... хорро хүргэхэ ушар то... һон байха.

Мунөө партида д... тэрэнине гэмнэхэ ябаг... ушар болонхой. Үрдүш... лвдуй эндүүнүүдтэ, дут... данудта, хангалтагүй ... да тэрэнине гэмнэхэ... үзэгдэдэг болонхой. ... кэлэхэдэ, нимэ шүүм... парти дадаагүй гээшэ... кадаа, үндэнэ баримта... ра һанаатай шүүл... грибуна дээрэһээ ... байһаниннь тааламжаг... дэ түшаалтай партийн... бэрилэгшэдэй хоорон... каяха, тэдэнэй хэн ... добтолхо, хоро шарае... ка ябадалнууд хангалт... үзэгдөө.

Гэбэшье зонхилон ... ын засагай хүндүүяхэ... нуудые үсадхан зайсу... эн яһала бүтамжэт... ябуулгануудшье ойлго... үлөө. Нинтын байгуу... партийн һуурние шэ... дорхойлхо хэрэгтэй гэ... дал депутат А. Емель... э табиба. Арадай түлө... дэй зохёоһон Конс... үндэһөөр тэрэ эрхэ, ... бэелүүлхэ ёһотой.

Үгы гэбэл, «Бухы за... Советүүдтэ!» гэһэн ... ...нгые ямараар ойл... Орэ уряа лозунг, үгүүл... ү? Хэрбээ арад зонд... ...ынгөө түлөөлэгшэдые... ...найнаар һунгаа гээш... ...эрэ засаг захиргаан... ...тото хэрэг дээрэ харуу... ...атай гэжэ Съезд г... ...нээнһээ партийн нэр... ...йуураагүй гэжэ һанаха...

Саашадаа юун болох... ...шадаа харагдана бэзэ... ...асаг түрые баталха... ...үшэр хэрэгые алдах... ...лагад, маней эко... ...най социальне хүг... ...охёолдоһон хүндэ... ...рёо бэрхэшээлтэй ба... ...раха һүүлшынгээ арга... ...до алдахагүйбди.

В. ПЕТ...

ТАСС-ай шэнжэ...

...ЕЦКДЭ ...ҮҮД ...ҮРЭБЭ

(ТАСС). А. Мака... ...үлэлгэ доро До... ...остной сүүдэй үго... ...негинин 3,5 һарын ...хаража үзэһэн хэ... ...гэмтэдэй харата ...Долоон ехэ гэмтэ... ...ууулэгдээ. Хүнэй ...нэһэн табан гэм... ...рдын милиционер ...эмхидхэһэн, толг... ...гаа гэжэ сүүд дээ... ...бо. Хуули ёһо са... ...хабаадаһан дээрэ... ...уд удаан саг соо ...ябаха арганай ...тэй хамта тэдэнэй ...ганнуудта мэргэ... ...гаргаһан дутагда... ...не бариха арга ол...

...ар бэелүүлэгдээ. ...залуушуулай эр... ...н зохёохы ажал ...бөөе айхабтар үнэ... ...хулгайлжа бай... ...хүниие милицийн ...уль балшыса барим... ...адтай холбоо ба... ...охо халуун му... ...шхэжэ, оперативна ...гша лейтенантын ...оһон байгаа. Тиин ...й хуули ёһо сахиг... ...ы хунаршье туһал... ...гүй. Архида дура... ...ов гэмтэдтэй хол... ...ко, хамтаараа ар... ...оһон байгаа. Ал... ...рэ далдалагдан, ...болон бусад хо... ...һуниндөө ябадаг ...у. Тиихэдээ тэдэнэр ...гэмтэ ябуулганууд... ...г һэн.

...дэй туд бухэнэй ...мэтэй байһые сүүд ... Тэдэнэй удамар... ...лов болон Белиц... ...буулгануудые үүд... ...тулөө толгойн саа... ...ө, бэшэниннь элдэб ... эрхэеэ хэһагдаа.

«БУРЯАД УНЭН»
газетэдэ бэшэгдэнэй нүүлэгэр

«ШАНАРТАЙГААР ТУШААЯЛ, ХОНИЩОД!»

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай гүрэнэй тушаан абалгын албанай хүтэлбэрилэгшэ А. Вильдяйкинай нимэ гаршаггай статья байгша оной февраллин 22-то толилогдоо һэн. Республикын колхоз, совхозууд муу шанартай нооһо гүрэндэ тушаана, үгаахада һалахагүй элдэб будагаар тамгална, энээнһээ боложо, комбинат гарза хохидолдо ороно гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэгдэнэн байгаа.

Эдэлэн агропромышленна нэгэдэлэй мал ажалай гүрэнэй кооперативые эрхилэгшэ А. Дармаев нимэ удхатай харюу редакциндэ эльгээбэ.

Үнэхөөрөө районоймиай колхоз, совхозуудта муу шанартай нооһо, бүсад продукци гүрэндэ тушааха ушарнууд байнаншье, бишье гээшэ гэжэ мэдэрнэбди. Эндэ ажахынүүдай хүтэлбэрилэгшэд, зооветмэргэжэлтэд, малшад зэмэтэй. Тиигэбшье мал ажалай һайн шанартай продукци гүрэндэ тушааха хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдана гэжэ тэмдэглэмээр. Энэ талаар колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэдһээ гадна Эдэлэн агропромышленна нэгэдэлэй мал ажалай гүрэнэй кооперативые ойлгуулнамжын, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Колхоз, совхозуудай ахамад зоотехнигүүд һара бүри кооперативай правленниин суглаан дээрэ тооседог болонхой. Байгша ондо гүрэндэ һайн шанартай нооһо тушааха эрид хэмжэнүүдые правлени абаа. Хүдөө ажахын продукци тушаан абаха, шанарыень ашалгаха талаар гүрэнэй районко инспекциэй суг маней кооперативэ жэлэй эхиннһээ ажахынуудта семинарнуудые үкэргөө һэн. Хонидой түл абалгын үедэ элдэб үялаа, оонороор, үгаахада һалахагүй шэрээр хонин тамгалахагүй, нооһо хайшалалгада һайнаар бэлдэхэ хэмжэнүүд абтажа, бэелүүлэгдэжэ байна.

ПРАГА. Чехословакийн нинслэлдэ зунай эхэлгы үдэрнүүдэй хүрэжэ ерэхэдэ, городой түүхэтэ түбэй гоё һайханиинь тэрэ доро мэдэрэгдэнэ. Архитектурын энэ хоморой шухаг, үзэсхэлэн һайхан ансамбль — Прагын Кремль, Градчэ хүүрг, Староместска ратуша — һүүпэй жэлнүүдэй туршада капитальнаар һэмтбэн шэнэлэгдэ-һэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метрогой «Московская» станци.

ТАСС-ай фотохроника.

БУШАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН. Ядерна ба замбуулинай буу зэбсэгүүдээр совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ шатын Женевэдэ эхилһэнтэй дашарамдуулан, США-гай президент Джордж Буш мэдүүлгэ хэбэ. Американ делегацида үгтэнэн захяа заабаринуудые президентын һайшааһан ушар урдахи захиргаанай хэһэн хөөрэлдөөнүүд дээрэ зохёогдожо абтаһан американ ба совет стратегическэ добтолхы буу зэбсэгүүдые 50 процентээр хороохо тухай хэлсээе найруулгын ехэнхи хубине батална гэжэ документ соо хэлэгдэнэ. «Хөөрэлдөөнүүдэй үргэлжэлүүлэгдэжэ байха үедэ хоёр талын үшөө хэлсээ баталаадуй байһан бухы асуудалнуудые хаража үзэхөөр США бэлэн юм», — гэжэ мэдүүлгэ соо заагдана.

Дж. Бушай хэлэһэнэй ёһоор, баталагдан абтахаар харааладжа байһан хэлсээе сахиха хэрэгые хиннан шалгалга хадаа Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдэй эгээл орёо асуудалнууд болоно. Гэхэтэй хамта үрэ түгэс ядерна хүсэнүүдые барижа байха гээшэ гансал США-гай ашуугүй байдалда бэшэ, харин «бодолтой хэлсээнүүдые» баталха тухай хөөрэлдөөнүүдые үнэргөхэ арга боломожнуудые Холбоото Штадуудта олгохо байна гэжэ президент мэдүүлэ.

Шэнжэлэгшын тайлбари

СССР-ФРГ: ХАРИЛСААНУУД ҮРГЭДЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральне секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачевой албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошохо үедэ, Бонн ба Дюссельдорф хотонуудта үнэргэгдэнэн уулзалганууд онсо удха шанартай байба. ФРГ-гэй түб хотодо Бонндо Баруун Германиин политическэ болон гүрэнэй ажалябуулагшадтай хүдалдаа наймаа эрхилэгшэдэй түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдэй эхи табигдаа ха юм. Харин Рурай хүдэлмэришэн ангинин түб хото, горнягуудай ба металлургнуудай район Дюссельдорф албанайнгаа хэрэгые тугэсэнэн совет хүтэлбэрилэгшые халуунаар үдэшөө гээшэ. СССР-эй Арадай депутадуудай съезд дээрэ гүрэнэй толгойлогшоор һунгагдаһан М. С. Горбачевой албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэһэн ушарые эндэхид «түүхэтэ үйлэ хэрэг» гэжэ тэмдэглэбэ.

Индустриальна Рурай эгээл ехэ түбүүдэй нэгэн болохо Дортмунд хотодо «Хеш-Вестфаленхютте» концернын заводуудай нэгэндэ М. С. Горбачев хүдэлмэришэдтэй уулзаһан байна. Урдань энэ предприятида хүдэлэһэн, мунөө 80 наһатай ажалай ветеран совет хүтэлбэрилэгшые эндэ үшөө дахин ерэхыень үриба. Тэрэнэй зубшөөрэһэн хэрюу үгэхэдэнь, эндэ суглараагшад булта һайшааһан байха юм.

Совет хүтэлбэрилэгшэн хүн зонтой тон дүтөөр харилсалгые Баруун Германиин хүн зон үндэрөөр сэгнээ. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ орон дотор эгээл мэдээжэ хүнүүдэй нэгэниинь байба. Манай агуугеэх орониие ФРГ-гэй эрхэтэд шэнээр ойлгожо, «хубилган шэнэдхэлгэ», «олондо нюуса нөөлтэгүйгөөр мэдээсэлгэ» гэһэн үгэнүүдэй удха шанарые элирүүлбэ. Һаяхан болотор лэ СССР-һээ сэрэгэй заналта хэгдэнэ гээд эндэхид этигэжэ ябаа бшуу.

Харин мунөө Бонндо, Кельндо, Штутгартда Советскэ Союзэй түлөөлэгшэдые үхибүүдэйшье, ехэшүүлэйшье улаан тугхануудые барижа үгтаһаниинь онсо удха шанартай юм. ФРГ-дэ ажаһуугшадай һанамжануудые согсолходо, тэдэнэр ядерна аюулые сараха хэрэгтэ Советскэ Союзэй үүргые үндэрөөр сэгнэбэ. Сэрэгэй шахардуу байдалые һуларуулха талаар хүдэлмэри ФРГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд һүүлэй үедэ ябуулжа эхилэнхэй. Энэ үйлэ хэрэгүүд туша эндэ абтаһан хамтын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Түс документ хадаа СССР-эй ба ФРГ-гэй декларацин гээшэ гээд тоолгдоно. Эндэ дэлхэйн хүгжэлтын асуудалнуудые шэнэ бодомжын ёһоор шидхэхэ, Европын ерэздүйе хараалха, аюулгүйе сахиха ба буу зэбсэгүүдые хураха тухай хэлэгдэнхэй. Энэ болбол политическэ шухаг документ мөн гээд М. С. Горбачев пресс - конференци дээрэ тэмдэглэһэн байна. Ушөр юуб гэхэдэ, энэ документые социальна ондо ондоо системүүдтэ, бүлэглэлнүүдтэ ородог, дэлхэйн хэрэгүүдтэ ехэ нүлөө үзүүлдэг гүрэнүүд баталба ха юм. Совет хүтэлбэрилэгшын үгэнэн сэгнэлтые тэрэнэй Бонндо хөөрэлдөө үнэргэгшэд ба нютагай хэблэл дэмжэнэд. Мунөө абтаһан Хамтын мэдүүлгэ хадаа 1970 ондо СССР-эй ба ФРГ-гэй баталһан договорой үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байһан харилсаануудай үшөө нэгэ шухала удха шанартай шатань болобо гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Хэрбээ бодото хэрэгүүдтэ түшэлөөгүй хада, тус документ дотор хараалагдаһаниинь бэелүүлэгдэхэгүй гээд Хамтын мэдүүлгэдэ гар табиһан М. С. Горбачев ба Г. Коль тоолонод. Нэн түрүүн хөөр талын хоорондохи харилсаануудые эдэбхижүүлхэ хэрэгтэй М. С. Горбачевой албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошоод байһен үедэ экономикын, экологиин, эрдэмэй, туризмын, залуушуулай хоорондохи харилсаануудай талаар арбаад гаран хэлсээнүүд баталагдаһан байха юм. Эдэнине бэелүүлгэ хадаа хөөр ороной харилсаануудые шэнэ шатада оруулха байна.

Экономикын талаар бэе бэеһээ дулдыданги байлга политикада ехэ нүлөө үзүүлжэ, тэрэнине найдамтайгаар хараалха арга олгоно. Европодо аюулгүйн байдалые сахиха, арадуудай хоорондо харилсаха хэрэгтэ энэ тон ехэ удха шанартай байна гэжэ Кельн хотодо Баруун Германиин худалдаа наймаа эрхилэгшэдэй түлөөлэгшэдэй урда үгэ хэлэхэдээ, М. С. Горбачев заабаһан байна.

Тиин Совет гүрэнние хүтэлбэрилэгшын албанай хэрэгээр Баруун Германида ерэлгэ хадаа гансашье СССР ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаануудта нүлөөлнэ бэшэ, харин бухы эрдэм болбосоролые дэлгэрүүлгэдэ тон ехэ удха шанартай юм.

М. С. Горбачевой ФРГ-дэ хэһэн хөөрэлдөөнүүд ба уулзалганууд үүн талаар харилсаануудта онсо нүлөө үзүүлээ.

Владимир АБРОСИМОВ.
(ТАСС).

ТАСС: шухала асуудал

УРЬҺАЛАМЖА ХҮЛЕЭН...

НӨӨСЭЛГЫН БАНК ХУБИИН ГЭРНҮҮДЭЙ БАРИЛГАДА МҮНГЭ УРЬҺАЛАЛГЫЕ ЮУНДЭ «ҺААТУУЛНАБ»?

Хүн зоной хубиин гэрнүүдые барихадань, мүнгэ урьһаар үгэхэ гэһэн парти болон Совет гүрэнэй социальна хэмжээн хаа хаанагүй һайшаан үгтагдаһан байгаа. Мунөө мүнгэ урьһаар үгэлгэ һаатаа гэжэ барилга хэгшэд ажаглаһан байха. «Өөртөө гэр бариха гэжэ һанаа һэмби,— гээд Калининградска областиин Черняховскдо ажаһуудаг Б. Шайхатаров бэшэнэ.— Нёдондо жэлдэ мүнгэ урьһаар абажа үрдеэгүйбди. Мунөө жэлдэ гэрэй проект шэлээд, мүнгэ урьһаар абахын, газарай участок абахын тула документнүүдые бэлдэх һэмди, тезд үрьһаламжа үгэнэгүй. Юундэ үгэнэгүй б!». Мосагропромой «Современник» нэгэдэлэй дэргэдэхи саад ургуулагшадай хамжаанай гэшүүд мүн ли нигэжэ бэшэнэ: «1988 оной июльһээ хойшо урьһаламжа ябажа шаданагүйбди. Ямаршье лимит үгы гээд Нөөсэлгын банкын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд шалтаг барина».

Хүсэндее байгаа хууляар хүн зондо үгэхые зүбшөөгдэһэн урьһаламжа абахань бэрхэшээлтэй болоо гэжэ гомдоһон бэшэгүүд Телеграфна агентствэдэ, олониитэдэ мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ, партийна ба совет органуудта олоор ороно. Тохёолдоһон байдалые тайлбарилжа үгэхыень СССР-эй Нөөсэлгын банкын правленниин түрүүлэгшын орлогшо **В. И. Соловоные** ТАСС-ай корреспондент гуйһан байгаа.

— Хубиин гэрнүүдые болон саадай багахан гэрнүүдые барихын тула эрхэтэдтэ мүнгэ урьһаар үгэхые арсаһан тушаа бэшэгүүд нёдондо жэлэй хоёрдохи хахадаа эхилжэ үнэхөөрөөшье олоор ерэжэ эхилээ — гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Барилга хэхэдэ эгээл тааруу мунөө үедэ иланганга олон бэшэгүүд ороно.

Вячеслав Иванович арбаад зуураан хабтаһануудые харуулна. Хүнүүдһээ ерэһэн бэшэгүүд, телеграмманууд, тэдэнэдэ үгтэһэн өхэнхидээ арсаһан шэнжэтэй харюунууд тэдээн соонь хээтэй.

— Ушарынь гэбэл, хүн зондо урьһаламжа үгэхэ талаар банкын районно отделениинүүдтэ үгтэһэн лимидүүд өхээр хаһагдаа юм. Тиигэжэ улам ехэ боложо байһан эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха аргагүй бологдоо. Мунөө жэлэй түрүүшын хахадта 0,4 миллиард түхэриг урьһаар үгэхэ гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет Нөөсэлгын банкын эмхи зургаануудта зүбшөөһэн байгаа. Энэнь нёдондо жэлэй энэл хугасаатай сасуулхада, 6 дахин баг болоно. Үшөө нимэ жэшээ. Январь-апрель һаранууда 102 миллион түхэриг урьһаламжа үгтөө. Харин 1988 оной эдэл һаранууда 893 миллион түхэриг үгтэһэн байгаа гэхэ гү, али урьһаламжа үгэлгэ 9 дахин шахуу хороодоһон болоно.

Тиимэһээ арадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэй зүбшэн хэлсэжэ, хүнүүдтэ мүнгэ урьһалха асуудалнуудые шидхэхыень СССР-эй Нөөсэлгын банк өөрынгөө эмхи зургаануудта дурадхаа һэн. Тиихэдээ ямар нэгэн райондо хубаарилагдаһан лимидүүдэй хэмжээгээр урьһаламжа үгтэхэ эргэтэй.

— Урьһаламжа үгэхэ лимидэй үгы байһаниинь бүри гүнзэгы, экономическа шалтагаантай байгаа ааб даа?

— Тиимэ даа. Хүн зондо дурадхагдаһан эд бараантай ба хангалгатай сасуулхада, хүн зоной мүнгэн олзо доходой үлүү ехэ байһан эрхэ байдалда хүнүүдэй мүнгэ түлэхэ шадабари ехэ болоно, мүнгэнэй үнэ сэн бүри буурана гээшэ. Тиимэһээ хүн зондо урьһаламжа үгэлгын хэмжээнүүдэй ехэ болоходо, орон доторхи мүнгэнэй эрьесын мунөөнэй байдалые бодотоор муудуулна.

Мунөөдэр энэ талаар хүшэр хүндэ байдал тохёолдонхой. Нэгэ талаһаа, олон миллион совет хүнүүд Нөөсэлгын банкда ба гартаа мүнгэтэй аад, магазинуудта эд бараанай үгы дээрэһээ, тэрэнээ гаргешалха аргагүйдэнэ. Элдэб сэгнэлтэнүүдэй ёһоор, эдэ эрилтэ хэрэглэмжэнүүд 60—100 миллиард түхэригэй болоно.

Нүгөө талаһаа, олон миллион хүнүүд мүнгэ зөөригүй дээрэһээ, тон хэрэгтэй эд бараа, тэрэ тоодо байрын гэрнүүдэй, саадай гэрэхэнүүдэй барилгада хэрэгтэй материалнуудые худалдажа абаха аргагүйдэнэ. Тиимэһээ тэдэнэр Гүрэнэй банкын урьһаламжада ехэтэ найдана. Эд бараа үйлэдбэрилгые ехэ болгожо, хангалгые үргэдхэжэ, мүнгэ нөөсэлһэн аад, ямар нэгэн эд бараанай худалдаа наймаанда үгы дээрэһээ худалдан абаха аргагүй эрхэтэдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые шадаал һаа хүсэдөөр хангажа, нимэ байдалһаа гаража болохо. Хэрин дэлгүүрэй эд бараагаар элбэг болоходо, урьһаламжын хэрэг хүгжөөгдэхэ.

— Тиихдээ урьһаламжануудые үгэлгын хэмжээнүүдые хизаарлаха талаар мунөө бэелүүлэгдэжэ байһан хэмжээнүүд аргагүйдэһэн ябадал болоно гү?

— Тиимэ даа. Тухэригэй худалдан абаха шадабариие дээшэлүүлгын аша туһада хохидол хэхэгүйгөөр урьһаламжын хэмжээе ехэ болгохо арга боломжонуудай бии болоходо, энэ асуудал шидхэгдэжэ эхилхэ.

Гэбэшье удаадахи зүйлые тэмдэглэнгүй байжа болохогүй: урьһаламжа абаха эрилтэ хэрэглэмжэ юундэ ехэ байнаб гэбэл, яһала хүнгэлэлтэтэйгөөр — жэлдээ 0,5-һаа 3 процент хүрэтэр түлэгдэхөөр урьһаламжа үгтэнэ. Тэрээнһээ гадна, урьһаламжа олзо доходой — селингай, пенсиин хэмжээнтэй һуулаар холбогдодог. Урьһаар абаһан мүнгээ түлэхын тула һүүлдэ һара бүри оруулха түлбэриһөө бага хэмжээнэй салин абадаг хүнүүдшье мүнгэ урьһаар абаха һанаатай хүнүүдэй дунда үсөөн бэшэ.

Урьһаламжа абаһанай түлөө процентын хэмжээе горитойгоор дээшэлүүлжэ, урьһаламжын талаар эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые эрид хороожо болохо байгаа. Тээд нимэ замаар ябаха болоо һаа, шадал багатай айлнууд урьһаламжа абаха, өөһэдынгөө һуудал байдалай эрилтэнүүдые түргөөр хангаха аргагүй болохо бшуу.

Ороной экономикые һайжаруулгын нинтэ программа бэелүүлжэл, хүн зондо мүнгэ урьһалхэ асуудалые шидхэжэ болохо ааб даа. Тиимэһээ мунөө жэлдэ урьһаламжа ехээр нэмэгдэхэ гэжэ барилгашедай найдаһанай хэрэггүй.

СОЦИАЛИЗМЫН ТҮҮХЫН ШЭНЭ ҮЕ САГАЙ ЭХИН

Японой «Токио симбун» газетэ **нигэжэ** тэмдэглэнэ: «Хуулби гарралгын дээдын шэнэ зургаан болгогдожо зарлагдаһан Съезд СССР-эй **политическэ байгуулалтые хубилгалгын** гол шатань болобо. Энэ хуралдаан хадаа совет политикын түүхэдэ шэнэ үе саг нээгээ...»

Совет экономикын мунөөнэй байдалда, саашанхи хараа түсэбүүдтэ зорюулагдаһан шэнжэлхы удхатай олохон матерпалнуудые гадаадын оронуудай хэблэл дэлгэрэнгыгээр толилбо. Англиин **«Файнэншл таймс»** газетэ нигэжэ бэшэнэ: «Оборонно бюджедэй хэмжээнүүд тухай тэрэнэй мэдээсэхэдэнь, буу зэбсэгүүдые нэгэ талаһаа хорооһоной ашаар зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн бүтээлгэдэ хэды шэнээн мүнгэ арьбалха байһан тухай мэдээсэхэдэнь, президент М. Горбачевой парламентын урда хэлэһэн үгэ эгээл зүрхэ сэдьхэл худэлгэһэн, анхарал татаһан байгаа.

СИНЬХУА АГЕНТСТВЫН БУРУУШААЛ

ПЕКИН. «Июнин 4-дэ болоһон үйлэ хэрэгүүдэй үедэ хэды хүнэй алуулһан тухай ямаршье тоо баримтануудые Хитадай Улаан Хэрээнэнэй бүлгэм (ОККК) хэзээдэшье толилуулаагүй юм» гэжэ бүлгэмэй түлөөлэгшэ Синьхуа агентствын корреспондентдэ мэдүүлбэ.

ЮПИ агентствын болон «Голос Америки» гэжэ радиокорпорацийн мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Японой, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ ОККК-гай мэдээсэлдэ үндэһэлэн Японой парламентда нигэжэ мэдүүлбэ: Июнин 4-дэ Пекиндэ болоһон уршагта үйлэ хэрэгүүдэй үедэ 2600 студент болон бусад хүнүүд алуулһан байгаа.

Энэ тоо бодото баримтануудта тааралданагүй, һанаанһаа абтаһан байна гэжэ ОККК-гай түлөөлэгшэ хэлээ.

ВСРП-гэй УСТАВАЙ ПРОЕКТ

БУДАПЕШТ. Венгриин Социалис худэлмэришэнэй партнин шэнэ Уставай проектые зүбшэн хэлсэхын тула «Непсабадшаг» тэрэнине толилбо. Хүнэй эрхэ сүлөөдэ, бултанда адли тэгшэ арга боломжонуудые байгуулгада, өөһэдөө өөһэдыгөө хүтэлбэрилгэдэ үндэһэлдэг демократична, социалис общество байгуулха гэгшэ ВСРП-гэй гол зорилго болоно.

Шэнээр найруулан зохёогдоһон проект партинин ажал ябуулгын эмхидхэлэй гол ёһонуудые. ВСРП-гэй гэшүүдэй эрхэнүүдые, уялгануудые тодорхойлхо, тэрэнэй эмхидхэлэй байгуулалтада, хүтэлбэрилхы зургаануудта хубилалтануудые оруулха дурадхалнуудые абаха байна. Тусхайлбал, документын проект соо политическэ эдэбхи үүсхэлнүүдтэйгээр, тэрэ тоодо кадрова асуудалнуудаар үгэ хэлэхэ эрхэ коммунистнуудта, тэдэнэй коллективүүдтэ олгогдохо ёһотой. Нютагай ба республиканска удха шанартай асуудалнуудаар партинин дуугаа үгэлгэ үнэргэхөөр харааладна. Съезднүүдэй хоорондохи үе соо партинин олоной хабаадалгатай ба хинан шалгалгын дээдын зургаан болохо Бүхэвенгрние хүтэлбэрилгын эмхи байгуулхые дурадхана.

ВСРП бүхы коммунистнуудые хабаатай юм гэһэн үндэһэ баримтата байдалые бэелүүлхэ зорилго табигдана гэжэ газетэдэ тэмдэглэгдэнэ.

ЗАРИМ ТЭДЫ ХУБИЛАЛТАТАЙ

ВАШИНГТОН. «Ядерна ба замбуулинай буу зэбсэгүүдэй талаар совет-американ хөөрэлдөөнүүд дээрэ США-гай тусхай хараа шэглэл зарим тэды хубилалтатай байна» гэжэ Сагаан байшангай тусхай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Долоон һара шахуу сагай турша соо забһарлалгын һуулдаар Женевэдэ июнин 19-дэ һэргээгдэнэн эдэ хөөрөлдөөнүүд дээрэ Холбоото Штадууд СССР-эй болон США-гай стратегическэ ядерна хүсэнүүдые 50 процентээр хороохо тухай хэлсээ шалгалгые түйлаһанай ашаар совет-американ харилсаануудые тогтууритай болгохо, «дайнай һүнэрэлгын аюулые һуларуулха» гэһэн зорилготой байна гэжэ президентын хэблэлэй секретарь Марлин Фицуотер журналистнуудтай ээлжээтэ уулзалга дээрээ тэмдэглэбэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ мунөөнэй захиргаанай ямараар хандаха байһан ушарта Рейганэй захиргаанай хараа бодол гол түлэб уг залгамжалан абаха байна гэжэ Сагаан байшангай түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

«Стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэг программа тушаа президент Бушай хараа бодол хубилаагүй байһаар: тэрэ СОИ гэдэг программые бэелүүлхые урдынхяараа хүсэжэ байна гэжэ Сагаан байшангай түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

Хойто-Байгалай райондо

Онгосоор Ленинград хүрэтэр

Үсэгэлдэр Северобайкальск хотын порт-ноо «Авось» гэжэ нэрэтэй далбагата онгосо Байгал далайгаар, удаань гол, мүрэнүүдээр, Хойто Мульһэтэ океанаар Ленинград хото хүрэхэ зорилготойгоор аян аамда гараба. «ЛенинградБАМстрой» гэжэ нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын бүридэлдэ удаан жэлдэ хүдэлһэн хүнүүд тус онгосые бүтээхэ гэһэн үүсхэл гаргажа, ажалайнгаа һүүлээхэ хэдэн жэлэй туршада барилга ябуулаа. Тиигээд лэ энэ нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын эмблемэтэй, гоё һайхан онгосо бүтээжэ, капитанаар Валерий Иванович Гладков, экспедициин гэшүүдээр Никита Анисимов, Ринат Сайфутдинов, Сергей Анакин, Татьяна Гладкова ба хоёр юнгэнүүд — Ваня ба Петя томилогдожо, аяншалга эхилээ.

«ЛенинградБАМстрой» гэжэ нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын ажалша коллективэй совет экспедициин гэшүүдтэ һөөргэнь бусаалгаүйгөөр мүнгэ дамжуулаа юм. Тус колоннын хүтэлбэрилэгшэд экспедициин гэшүүдтэ ажалуудал, байдалдань, амаралтадань һанаагаа табидаг, анхардаг һайн һайхан заншалтай. Үхибүүтэй болоһон хүдэлмэришэ-эхэнэрнүүдынь гурбан жэлэй туршада амаралтада гаражаа, һара бүри 50 түхэригэй тэдхэмжэ абадаг боло. Энэл эмхи зургаанай мүнгөөр «Нева» гэжэ спортивна комплекс баригдаад, залуушуул бэеэ һорижо, сүлөөтэй сагаа аша үрэтэйгөөр үнгэргэнэ. Катернууд амаралтын үдэрнүүдтэ Хакусы гэжэ халуун аршаан тээшэ хүдэлмэришэдые абаашадаг.

Май һара соо тус колоннын ажалша коллективэй суглаан үнгэргэгдэжэ, табан үхибүүтэй хүдэлмэришэндөө—трактарист Рашид Хакимовта үмсын гэр барихадань мүнгөөр туһалха гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Зуная сэнгэлигээр үнгэргэнэ

Северобайкальск хотын үхибүүдэй зуная сагта һайнаар амархын, хүсэ, тамираа нэмээхын тула бүхы арга боломжонууд эндэ байгуулагданхай. Байгал далайн эрьедэ оршодог «Эдир тоннельщик» ба «һолонго» гэжэ пионернүүдэй лагерьнуудта хоёр зуугаад, мүн спортивна лагерьта зуун арбан үхибүүн амарна. Хотоһоо дүшөөд километрэй зайда оршодог Слюдянские гэжэ нэрэтэй нуурнуудай эрьедэ спортивно-элүүржүүлгын лагерьта үхибүүд бэеэ һорино, һонирхолтой хэмжээнүүдые үнгэргэнэ. Речимо гэжэ нуурай хажууда түбхинэһэн ажалай ба амаралтын лагерьта амардаг 450 үхибүүд «Тыйский» гэжэ совхозой полинуудые уһална, ногооень түүнэ.

Северомуйск ба Тоннельный гэжэ тосхонуудай үхибүүд мүнөө жэлдэ нээгдэһэн «Бакуни» гэжэ лагерьта хүхюун, сэнгэлигээр зунаа үнгэргэнэ.

И. СЕЛИВАНОВА.

«ДАЙНДА МОРДОҺОН САСУУТАНДАА»

Улаан-Удын соёлой ба амаралтын «Юбилейный» парк соо «Дайнда мордоһон сасуутандаа» гэһэн хүшөө бодхоохо гээд хараалагданхай. Сэрэгшэ интернационалистнуудай республикын совет патриотическа ба интернациональна удхатай ехэ хүдэлмэри ябуулжа, хүшөө бодхоохо мүнгэ суглуулна.

Эмхи зургаануудые, эрхэтэдые Улаан-Удын Жилсоцбанкын Октябрьска таһагай 0070007-дохи счедто мүнгэ дамжуулхыень үрэалһан плакадууд хотын автобус, трамвайнуудай буудалнуудта дүтүүр үлгэгдэнхэй.

Афганистанда интернациональна үялгаяа дүүргэжэ байтараа, душмануудай хорото һомонһоо баатарай үхэлөөр унаһан Геннадий Балахнин, Александр Мокров, Юрий Мальцев, Юрий Разумеенко, Юрий Олейников, Николай Русин, Баатар Санжиев ба бусадай нэрэнүүд хэзээдэшье мартагдаха ёһогүй.

Т. НАГАЕВА.

ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭДТЭЕЭ УУЛЗАБА

Һаяшаг «Хурамхаанай галнууд» гэжэ районно газетын редакцида хүдөө бэшэгшэдтэй жэлдээ нэгэ дахин үнгэргэгдэдэг семинар-зүблөөн үнгэргэгдэбэз. Тэрээн дээрэ хубилган шэнэдхэлгын мүнөө уе сагта газетэ ямар байха ёһотойб гэһэн асуудал харагдаа.

Газетэмнай зонойажаһуудалда, ниитын ажабайдалай эльдэб үзэгдэлнүүдтэ һайнаар, зүбөөр нүлөөлхэеэ оролдодог. Энэ талаар хүдөө бэшэгшэдэй эдэбхитэд болон тэдэнэй бэшэгүүд тодорхой туһаламжа хүргэдэг байна. Энэ ажалаа түсэбтэ ёһоор үнгэргэхын тула булта ажахынууд ба һуурин-уудта корреспондентскэ пунктнууд байгуулагданхай. Манай газетын далаад хүдөө бэшэгшэд саг үргэлжэ һайн материалнуудые эльгээжэ байдаг. Б. С. Гармаев, В. А. Семенова, В. С. Аниценко, Д. Ж. Жигжитова, Д-Н. Б. Дондуков болон бусад олон нүхэд һонин, шэнэ тобшо тэмдэглэлнүүд ба мэдээсэлнүүдые, шүүмжэлхы удхатай материалнуудые ходо бэшэжэ байдаг,— гэжэ «Хурамхаанай галнууд» гэжэ газетын редактор Т. Н. Данчинов хэлээ.

— Манай районой гол һалбари болохо хүдөө ажахы тухай хөөрэхэдөө, бидэ ямар нэгэ шухала юумые өөрынгөө хараанаа алдадагшьебди. Һайн мэдээсэл байхагүй; зарим ушарта хүсэлһэнөө һайнаар бэелүүлээгүй байхаш. Илангаяа фермэ, отарануудтахи, нуга сабшалан ба тараалан дээрэхи ажалые харуулдаг материалнуудта эдэ бүгэдэ хабаатай. Газетын хүүдэһанууд дээрэ үйлэдбэрнин, ниитэ эмхинүүдэй ажабайдал, бэрхэшээлнүүд, ажалшадай амаралта, спортын ба соёлой һонин, элүүрые хамгаалга тухай адли зэргэ һайнаар бэшэгдэһэн статьянууд саг үргэлжэ гаража байха ёһотой,— гэжэ газетын штатнабэшэ автор, РАПО-гой хүдэлмэрилэгшэ О. С. Бадмаев мэдүүлбэ.

КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. И. Алексеев ба газетын редактор Т. Н. Данчинов гэгшэд үүлзалгые хүтэлбэрилөө. Газетэдэ саг үргэлжэ бэшэжэ байдаг хүдөө бэшэгшэд ба штатнабэшэ авторнууд—РАПО-гой хүдэлмэрилэгшэ О. С. Бадмаев, Дэрэзэнэй сомоной Советэй түрүүлэгшэ Д. С. Аюшеев болон бусад нүхэд семинар-зүблөөндэ хабаадажа, үгэ хэлээ.

Б. ДОНДУПОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЭНЭРХЫ СЭДЬХЭЛЭЙ ЖАСАДА

Уфа — Челябинск гэһэн түмэр замай участок дээрэ болоһон аюул усалда ороһон хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ хүсэлэнтэй байһанаа Прибайкалиин коопзверопромхозой ан үсхэбрилэгшэд һаяхан болоһон үйлэдбэриин суглаан дээрээ мэдүүлхэдээ, нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлһые Совет энэрхы сэдьхэлэй ба элүүр энхын жасада эльгээхэ гэһэн дурадхал оруулаа. Эдэнэрэй үнэтэ энэ дурадхалыень үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэн барилгешэд, дархашуул, тэжээл буйлуулдаг цехэй хүдэлмэрилэгшэд, модо бэлэдхэгшэд, хүтэлбэрилхы захиргаанай албанайхид, жолоошод мүн лэ энэ хэрэгтэ хабаадаха арганай байһанаа хэлээ.

Иимэ гэнтын аюул хаанашье, хэндэшье боложо магадгүй. Тиимэһээ хохидолдо орогшодто туһаламжа үзүүлхэ гээшэ хүн бүхэнэй энэрхы сэдьхэлэй хэрэг мүн гэжэ түс предприятиин бүхы хүдэлмэришэд нэгэн һаналтай байһанаа тэрэ үдэр мэдүүлээ һэн.

Н. СОДНОМОВ,
«Прибайкалец» газетын редактор.

ҮНШЭН ҮХИБҮҮДТЭ БЭЛЭГ

Орон доторнай эхэ, эсэгэдээ орхиулагдаһан нарай нялхануудай, үншэн үхибүүдэй 1500 гэр, интернат һургуули бии гээд тоологдодог. Үншэн үхибүүдые энхэрхэ, хэрэгтэй юумээрнь гүйсэд хангаха гээшэ манай обществын гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Эмхи зургааануудай, предприятинуудай, эрхэтэдэй В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Үхибүүдэй совет жасада дамжуулһан мүнгэн үншэн үхибүүдэй ажаһуудал, байдалые һайнаруулгада һомолгодожо, эдээндэ ехэхэн туһа хүргэнэ. Һаяшаг Үхибүүдэй совет жасын гравлени 1,5 миллион түхэригөөр элдэб түхэлэй автобусуудые ба ашаанай хүндэ автомашинануудые худалдан абажа, бухы союзна ба автономито республикануудта, хизаар ба областнуудта эльгээбэ.

Гэмэлтэһэн үншэн үхибүүдэй Буряадай АССР-эй Баян-Голой интернат байшанда «ГАЗ-52» түхэлэй автомашина дамжуулагдаа.

А. АЛЕНКИН.

Москва хото.

СЭБЭР АГААРТА СЭНГЭБЭ, МҮРЫСЭБЭ

«Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ инвалидуудай дунда республикын хоёрдохи спартакиада үнгэргэгдэбэ. Профсоюзуудай спортын болон инвалидуудай бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидхэһэн спартакиадада 80 хүн хабаадажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэбэ. Мүрысөөндэ Улаан-Удэ хотын «Рассвет» гэжэ спортын клубай гэшүүд, республикын районуудһаа, мүн Шэтэ, Кемерово Эрхүү хотонуудһаа ерэһэн айлшад хабаадаа.

Спартакиадын программада столой теннис, һур харбалга, граната шэдэлгэ, ядро түлхилгэ, волейбол, шатар, даам наадалга, мотоколяскаар 60 метрэй зайда урилдалга, утые харайлга оруулагдаһан байба.

Онсолходо Виктор Упханов һур харбахадаа, граната шэдэхэдээ, ядро түлхихэдөө, түрүү һуурин эзэлжэ, командынгаа гэшүүдые баясуулба. Мүн Александра Дворникова мотоколяскаар урилдахадаа, Доржи Лхасаранов һур харбахадаа, эрхимлэжэ гараа. Айлшаар ерэгшэдэй дундаһаа Кемерозо хотын Евгений Колычев (1-дэхи зураг дээрэ) олон зүйлөөр түрүү һуурин эзэлжэ шадаа.

— Танай эмхидхэһэн спартакиада угаа һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөнүүдтэ хабаадагшад сэбэр өгаарта ёһотойгоор амараа. Бидэнэр эндэһээ Байгал далайн эрьедэ ошожо, дүрбэн үдэрэй туршада нүхэр ёһоной мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ, бүри дүтөөр танилсаха хүсэлэнтэйбди, — гэжэ Кемерово хотоһоо ерэһэн инвалидуудай «Сибиряк» клубай түрүүлэгшэ Н. С. Кылдебаш (2-дохи зураг), теннисистка Л. Татарова (3-дахи зураг) хөөрэнэд.

В. ГАРМАЕВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэрэй номерто

СССР-эй Арадай депутадуудай съезд арад зонойнгоо һанал бодолые бэелүүлэн, орон дотороо гүрэнэйнгөө дээдын засаг түрые гартаа абаба. «СССР-эй дотоодын болон гадаадын политикын гол шэглэлнүүд тухай» СССР-эй Арадай депутадуудай съездын тогтоол иимэ үгэнүүдээр эхилнэ.

Партиин үүсхэлээр эхилһэн ниитын ажабайдалай бүхы талануудые хубилган шэнэдхэлгэ хадаа 1980 онуудай эхинһээ хойшо тулюур байдалда ороод байһан ороноо һэргээн хүгжөөхэ, тэрэнэй хүгжэлтэдэ һаад үшаруулһан бүхы юумэнһээ зайсуулха, социализмые мүнөө үеын шэнжэ шанартай болгохо, совет обществодо ниитын дэбжэлтын шэнэ арга боломжонуудые олгоно гээд тэндэ хэлэгдэнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжковой ТАСС-ай парламентска корреспондентдэ үгэһэн интервью энэ номерто бии.

XX зуун жэлэй эхилтэр 11 жэл үлөө. Эдэ дайн сэрэггүй жэлнүүд боложо түүхэдэ ороожо болохо. Эб найрамдалай, бүү зэбсэг хүрэахын түлөө Азиин оронуудай буддаадын шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд тэмсэдэг байна. Азиин оронуудай буддаадын шажантанай конференциин (АБКМ-эй) сесси түрүүшынхиеэ мүнөө Буряад-ерондомнай үнгэргэгдэжэ байна.

Улаан-Удын гүрэнэй ород драмын театрай Кострома городто зүжэгүүдээ харуулжа байһан тухай, номерто толилогдоо.

Монгол номой декада, Х. Намсараевай үншалганууд, Сибириин уран зохёолшодой зүблөөн тухай энэ үгтэнэ.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Кино, театрнүүдта

ГАСТРОЛИ ИРКУТСКОГО ТЕАТРА МУЗЫКАЛЬНОЙ КОМЕДИИ (в помещении театра оперы и балета)

Буратино — в 12, Быть женщиной — это прекрасно — в 16, 19-30, завтра — Баядера — в 19-30.

БУРЯТСКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ ИМ. Х. НАМСАРАЕВА —

Концерт ансамбля восточного танца «Лотос» — в 19.

ФЕСТИВАЛЬ БУРЯТСКОЙ ДРАМАТУРГИИ (в помещении Русского театра драмы)

Жаргалаа бэдэрээшэд — Барагханский народный театр Курумканского района — в 18.

«ДРУЖБА»

Неразлучная пятерка — в 10, Крокодил Данди-II (2 серии), Тайна Буэнос-Айреса — в 12, 15, 18-10, 21.

«ПРОГРЕСС»

Красный зал — Мужчина и женщина — в 9-30, 14-10, 18-50, Мужчина и женщина 20 лет спустя (2 серии) — в 11-30, 16-10, 20-50, Зеленый зал — Легенда о Нарайяме (2 серии)— в 10, 12-50, 15-20, 18-10, 20-40.

«ЭРДЭМ»

Короткое замыкание — в 9-40, 11-20, 14-40, Враг мой — в 16-20, Работа над ошибками — в 18, 21-30.

«ОКТЯБРЬ»

Попутного ветра, синяя птица — в 9-40, 11-10, Данди по прозвищу «Крокодил»—в 12-30, 19, 21, Кинг-конг (2 серии)— в 14-30, Кинг-конг жив — в 17.

«АРШАН»

Бах и Брокколли — в 17, Вам, что наша власть не нравится? — в 19 (удл.), 21.

«ВОСТОК»

Новые похождения кота в сапогах — в 13-30, Долгая разлука (2 серии) —в 15, 18, 20-30.

«БАЙКАЛ»

Отряд Трубачева сражается— в 16-30, На следующее утро — в 18-30, 20-30.

ВИДЕОЗАЛ «ЛУЧ»

Приключения Спаса и Нели— в 18-30, Вам, что наша власть не нравится?— в 20, 21-40.

ВИДЕОЗАЛ «ОКТЯБРЬ»

Корабль—призрак —в 10, Светлая личность — в 11-10, 16-10, Приятель бога — в 12-50, 17-50, 20-30, Кумир — в 14.

ВИДЕОТЕКА (ул. Иванова, 19)

Сказки Андерсена — в 11, Ну, погоди! — в 12, Черный тюльпан — в 14-40, Корона российской империи, или снова неуловимые — в 16-30, Френч Канкан — в19.

ТЕЛЕВИДЕНИ

ИЮНИИН 25-һаа ИЮЛИИН 1 ХҮРЭТЭР

Хүндэтэ нүхэдүүд, июниин 26-һаа эхилжэ, Түбэй телевиденин Бүхэсоюзна хоёрдохи программаар ба «Орбита-3» дубляар, мүн тэрэшэлэн «Маяк» гэжэ радиопрограммаар СССР-эй Верховно Совет, Түбэй телевидени болон Бүхэсоюзна радио Сессиин зүблэхэ зүйлые ба хүдэлмэрини гуримые батаһанай һүүлээр СССР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сессиин заседанинуудые харуулха. Үдэр бүри түбэй газетэнүүдтэ хэблэгдэдэг программануудта дамжуулгын саг харуулагдаха, Түбэй телевиденин дикторнүүд соносходог байха.

Улаан-Удын телестудиин дамжуулганууд июниин 26-һаа нэгэдэхи программаар харуулагдаха гэжэ таанадай анхаралые хандуулнабди.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35— Баримтата фильм. 10.40 — Мультфильмнууд. 11.05 — Футболой шэнжэлэл. 12.05— «Очевидное-невероятное» гэһэн дамжуулга. 13.05— Футболоор СССР-эй кубок. «Торпедо» — «Днепр». **Улаан-Удэ.** 17.00—«Хүбүүд, басагад». Шинии түрүүшын баал. 17.40— Байгал. 18.00—«Энээнние хүн бүхэн мэдэхэ эзэргэтэй». 18.30 — Буряадай нэгэдэмэл музейн жасын суглуулбаринуудай хуби заяан тухай. 19.15—«Түрэл аялга дуунууд». 19.35— Соносхолнууд. **Москва.** 19.45— Соведүүдтэ — засаг. 20.15—Ехэшүүлдэ мультфильмнууд. 20.40— Баскетболоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. 22.00— Время. 22.35— А. П. Чехов. «Чеховские страницы». Москвагай М. Горькиин нэрэмжэтэ уран һайханай академическэ театрай фильм-зүжэг. 00.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35— Баскетболоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. 10.55— Итальян хэлэн. 11.25— «Пушкин. Последний акт»— баримтата фильм. 12.00—Энэнь бүхы дэлхэйн һанаае зобооно. 12.15—«Вина лейтенанта Некрасова» — уран һайханай фильм. 13.45 — Баримтата фильм. 14.05 — «Концертный зал»— фильм-концерт. 14.24— Мультфильм. 14.55—«Египетские ночи»— концерт. 22.00— Время. —«Когда сдают тормоза»— уран һайханай фильм. «Үглөөнэй почто»— дамжуулга. 00.20— Шэнэ һонин.

ВТОРНИК, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35— Гитара дээрэ наадаха. 9.55—«Чеховские страницы»— фильм-зүжэг. 12.05— Мультфильмнууд. **Улаан-Удэ.** 16.45 —«Гал ба хүнүүд». 17.05— Байгал (буряадаар). 17.30— «Съезд дээрэ энээн тухай хэлэгдээ» (буряадаар). 18.05— Байгал. 18.25—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.05— «Приемнодо орохо». 19.35— Солосхолнууд. **Москва.** 19.45 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Харгын аюулгүй байдалые сахиха. 20.30— В. Шукшинай болон А. Тарковскийн түрүүшын фильмүүд тухай. 22.00— Время. 22.35— Футболой шэнжэлэл. 23.35— А. А. Ахматовагай дурасхаалда. Гурэнэй камерна «Виртуозы Москвы» оркестрэй концерт. 01.15—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Ород арадай дуунууд. 9.30— Залуушуулай моодо. 10.55, 12.10— Французэй хэлэн. 11.25— Н. Будашкинай нэрэмжэтэ шангай түлөө.Ород арадай инструментнүүдэй симфониинууд болон ансамбльнуудай конкурсын концерт (Шэтэнээ дамжуулагдаха). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.40—«Когда сдают тормоза»— уран һайханай фильм. 13.55— Харгын аюулгүй байдалые сахиха. 14.00— Ритмическэ гимнастика. 14.30— Мультфильм. 14.55— Үгайнгаа баялигуудта хүрэмөөр гээшэ түбди? 16.05—«Семья Лесневских»— уран һайханай фильм. 2-дохи серии. «Я, конечно, вернусь...» Баримтата фильм. 18.05— Һонин. 18.10—«Обида»— һайханай фильм. 19.35— Ритмическэ гимнастика. —«Люська» — баримтата фильм. 20.40—«Амгалан нойрсогты, багашуул!» 20.55—Ленинградай А. Я. Вагановагай нэрэтэй хореографическэ училищин тухай баримтата фильм. 21.30—Түрэл дайдымнууд. 22.00— Время. 22.35 —«Обида» — уран һайханай фильм. 24.00— Шэнэ һонин.

СРЕДА, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Дэлхэйн үхибүүд юун тухай дууланаб? 10.35— Шэнэ кино. 12.00—«Дэлхэйе тойрон» — альманах. 13.00— Арадай уран бэлигэй телепрограммануудай «һолонго» гэһэн ураскоорондын VIII фестиваль. Мадагаскарай телевиденин хүгжэмтэ дамжуулга. **Улаан-Удэ.** 15.50— Зүүн-Казахстанай Джамбулай нэрэмжэтэ областной ород драмын театрай «Диоген» гэжэ зүжэг. 17.50— Байгал. 18.10—«Манай хото — манай гэр». Горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. К. Кукшинов болон гүйсэдкомой бусад хүтэлбэрилэгшэд дамжуулгада хабаадахэ. 18.50—«Эрхэтэн ба хуули. ССР Союзай болон союзна республикануудай уголовно хуулиин үндэһэ һуурин проектые зүбшэн хэлсэнэбди. 19.35— Соносхолнууд. **Москва.** 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Арадай мертагдаһан нааданууде нэргээхэ тухай. 20.30— Уран һайханай-публицистическэ дамжуулга. 22.00— Время. 22.30—«Джазова портреднууд». 23.05—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.20—«Париждахи ородой сезонууд. 23.55— Футбол. Олег Блохинай хахасалгын матч. СССР-эй ба дэлхэйн суглуулагдамал команднууд. 00.40— Пхеньяндахи Залуушуул болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн XIII фестивалиин дневник.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — СССР-эй КГБ-эй хилын харуулай сэрэгүүдэй жэшээтэ оркестр наадаха. 9.40 —«Поэзия». К. Рылеев. 10.10— Мультфильм. 10.55, 12.10— Немец хэлэн. 11.25— М. Мусоргский. «Выставкэһээ зурагууд». 12.00— Шэнэ һонин. 12.40— Туроцкийн фольклорно ансамблиин концерт. 13.05— Пушкинай онтохонууд. 14.05— Венгриин искусствын уран бэлигтэнэй концерт. «14.55—«Обида» — уран һайханай фильм. 16.20 —«Кидэй һайндэрэ». «Семья Лесневских»— һайханай фильм. 3-дахи серии. 17.45 — Шэнэ һонин. «Красный петух Плимутрок»— уран һайханай фильм. П. И. Чайковскийн ромэнсэ. 19.50 — Чечено-Ингушай эй Гостелерадио. «Мүнхүүнүүд». 20.40 — «Амгалан согты, багашуул!». «Алас-Дурна хизаар». «Ye саг ба өөр тухай». Есенин. 21.30 — Баримтата фильм. 22.00 — Время. «Богатые кварталы» — һайханай фильм. 1-дэхи серии (Франц)

ЧЕТВЕРГ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35— Футбол. Олег Блохинай хахасалгын матч. СССР-эй ба дэлхэйн суглуулагдамал команднууд. 11.40 — Уран һайханай-публицистическэ дамжуулга. **Улаан-Удэ.** 17.00—Киноочерк. 17.20 — Байгал (буряадаар). 17.45— Ураскоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 18.00 — Байгал. 18.20 — «Манда һураха эрыт». Нарин сэмбын комбинат. 18.35 — «Экран» —телесогсолбори. 19.05—Хэрэг ябуулгануудай саг. 19.35 — Соносхолнууд. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Соведүүдтэ — засаг». 20.30 — «Необыкновенная выставка» — уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Агаарай долгиндо хүгжэм». 1-дэхи хубинь. 23.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.50 — «Агаарай долгиндо хүгжэм». 2-дохи хубинь. 00.50 — Баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.40 — «Бидэ Шопенэй хүгжэмдэ дуратайбди. «Москва — Варшава» гэһэн һуурагшадай теле-хүүргэ. 10.55, 12.10 — Испан хэлэн. 11.25 — Ленинградай баледэй артистнуудай концерт. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.40—«Красный петух Плимутрок»— уран һайханай фильм. 13.45 — Уран зохёолшо Б. Шергинэй зохёохы ажал ябуулга тухай дамжуулга. 14.55 — Совет дуунай концерт. 15.10 — «Как мы искали Тишку» — үхибүүдтэ фильм. 16.10 — «Амар сайн, хүгжэм!». 16.50— Ильинский Зощенко 17.55 — Шэнэ һонин. «Раритет» — уран һайханай фильм. (Казахфильм). Шолоховой тоонто 20.00 — Мультфильм. «Краски Таира Салахова» — баримтата фильм. 20.40 — галан нойрсогты, багашуул! 20.55 — Баримтата фильм — О. Тактакишвили. Хоолон оркестрэй солистнуудай гүйсэдхэхэ сюитэ. 22.00 — Время. 22.35—«Богатые кварталы» — уран һайханай фильм. 2-дохи серии.

ПЯТНИЦА, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Мультфильмнууд. 10.05 — «Необыкновенная выставка» — уран һайханай фильм. 11.35 — Экологическа программа. 12.35 — Фортепианна хүгжэмэй концерт. 13.05 — «Бидэ бэдэрхэеэ ошохомнай. 13.35 — «Колумб на реке Хафель» — үхибүүдтэ фильм. (ГДР). **Улаан-Удэ.** 17.05 — «Ералаш». 17.15—«Зачем человеку крылья?» — баримтата фильм. 17.45 —«Номой далай руу аяншалга». 18.15 — «Хитадта хоёр долоон хоног соо» (буряадаар). 18.40 — Буряад ороной һонинууд. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Телеочерк. 20.25 — Кинопанорама. 22.00 — Время. 22.35 — Хүгжэмтэ дамжуулга. 22.55 — «Вспоминая Калгари» — баримтата фильм. 23.25 —«Сан-Винсент-89».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баяан дээрэ наадаха. 9.35—«Холын-ойрын». 10.15—Мультфильм. 10.55, 12.10 — Англи хэлэн. 11.25 — «Дуулангүй байжа шадахагүйб». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.40 — «Раритет» — уран һайханай фильм. 13.45 — «Арадай аялга дуунууд». 14.00 — Баримтата фильм. 14.55 — Ритмическэ гимнастика. 16.25 — «Семеро солдатиков» — үхибүүдтэ фильм. 16.35 — Дунаевскийн хүгжэмтэй уулзалга. 17.40 — Шэнэ һонин. 17.50 — Ритмическэ гимнастика. 18.20— «Тохёолдоһон байдалда». 19.10 — Н. 19.40 — Спортивна дамжуулга. 1-дэхи хубинь. 20.40 — 20.55 — «Делегатскэ 21.15 — Спортивна жуулга. 2-дохи хубинь. — Время. 22.35 — «Обида» — уран һайханай фильм. 3-дахи серии. 00.20 — Шэнэ һонин. 00.20 — Совет-ливидениин ба «Центрлекомпаниин (Великобританиа) турширалга тухай.

СУББОТО, июлиин 1
КООПЕРАЦИИН УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — «Манай саад». 10.05 —«Эртэ урдын аялга дуунууд». 10.30 — Хүнэй институт. 11.30— Мультфильм. 11.55 — «Литературная учеба» журналай авторнуудтай ба редколлегитэй үүлзалга. 13.15 — Ф. Шуберт. «Ноктюрн». 13.25 — Канадын национальна һайндэртэ. Кинопрограмма. 14.25 — «Булагууд». 14.55—«Социалис оронуудта». 15.25 — Кинорежиссер Т. Океевэй фильмүүд. «Красное яблоко» (Киргизфильм). 16.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.00 — «Ан амитадай аймгта». 18.00 — СССР-эй Гостелерадиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 18.30 — «Волго мүрэн урдна». 19.15— Ураскоорондын шэнжэлэл. 20.15 — «Бултанда хабаатай спорт». 20.30—**«КВН-89». Тюменийн медицинскэ институтай ба Харьковай авиационно-инженернэ сэрэгэй дээдэ училищин команднуудай үүлзалга.** 22.00—Время. 22.35—«Амар сайн, доктор!» 22.50—А. Меликов. «Легенда о любви». ССР Союзай Европын чемпионат. Эрэшүүл. 10.55— Итальян хэлэн. 11.25— «Пушкин. Последний акт»— баримтата фильм. 12.00—Энэнь бүхы дэлхэйн һанаае зобооно. 12.15—«Вина лейтенанта Некрасова» — уран һайханай фильм. 13.45 — Баримтата фильм. 14.05 — «Концертный зал»— фильм-концерт. 14.24— Мультфильм. 14.55—«Египетские ночи»— концерт. 22.00— Время. —«Когда сдают тормоза»— уран һайханай фильм. «Үглөөнэй почто»— дамжуулга. 00.20— Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15— СССР-эй Үндэсэй Арадай Депутадуудай Верховно Совет, Түбэй телевидени болон Бүхэсоюзна радиогой Сессиин зүблэхэ зүйлые ба хүдэлмэрини гуримые батаһанай һүүлээр СССР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сессиин заседанинуудые харуулха. Үдэр бүри түбэй газетэнүүдтэ хэблэгдэдэг программануудта дамжуулгын саг харуулагдаха, Түбэй телевиденин дикторнүүд соносходог байха.

Улаан-Удын телестудиин дамжуулганууд июниин 26-һаа нэгэдэхи программаар харуулагдаха гэжэ таанадай анхаралые хандуулнабди.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35— Баримтата фильм. 10.40 — Мультфильмнууд. 11.05 — Футболой шэнжэлэл. 12.05— «Очевидное-невероятное» гэһэн дамжуулга. 13.05— Футболоор СССР-эй кубок. «Торпедо» — «Днепр». **Улаан-Удэ.** 17.00—«Хүбүүд, басагад». Шинии түрүүшын баал. 17.40— Байгал. 18.00—«Энээнние хүн бүхэн мэдэхэ эзэргэтэй». 18.30 — Буряадай нэгэдэмэл музейн жасын суглуулбаринуудай хуби заяан тухай. 19.15—«Түрэл аялга дуунууд». 19.35— Соносхолнууд. **Москва.** 19.45— Соведүүдтэ — засаг. 20.15—Ехэшүүлдэ мультфильмнууд. 20.40— Баскетболоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. 22.00— Время. 22.35— А. П. Чехов. «Чеховские страницы». Москвагай М. Горькиин нэрэмжэтэ уран һайханай академическэ театрай фильм-зүжэг. 00.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зерядкада зогсогты!» 9.15—«Анна Петровна»— уран һайханай фильм. 1-дэхи 2-дохи серии. 11.30 —«Суурьяан: долоон хоногой үйлэ хэрэгүүд». 11.45—«Сахалин — Хоккайдо» гэһэн телехүүргэ. Япон ба совет үхибүүдэй үүлзалга. 12.55— Мультфильм. 13.05—«Дагестанай залуу наһан». 13.35— Баскетболоор Европын чемпионат. Эрэшүүл. 14.55 — «Гражданский иск»— уран һайханай фильм. (Молдовафильм). 1-дэхи серии. 16.00— Шэнэ һонин. «Гражданский иск»— уран һайханай фильм. 2-дохи серии. 17.15— Союзна республикадай кинопублицистическэ студиин «Как торговать» (Таллиннфильм). «Луковое» (Алма-Ата). —Түбэй телевиденин шуулай редакциин танилцуулга. 1-дахи хубинь. 21.00— галан нойрсогты, багашуул! 21.15— Түбэй телевиденин лууншуулай редакциин урина. 2-дохи хубинь. Гуранай конкурсдо хабаатай тухай дамжуулга. 22.00— мя. 22.35—«Амар сайн, доктор!» 22.50— А. П. Чехов. Зохёолнууд экран дээрэ. Оконченная пьеса для механического пианино»—уран һайханай фильм. 00.25— Түбэй телевиденин залуушуулын редакциин танилцуулга. 3-дахи хубинь. «Рок-кафе». 01.20— Гэр атлетикэ. Великобританиа — США-гай, СССР-эй багуудай суглуулагдамал команднууд матч. 02.20— Шэнэ һонин.